Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem **Cena dzisiejszego numeru zł. 1—**

Nr. 44 WARSZAWA, DNIA 31 PAŹDZIERNIKA 1935 R. Rok założenia 1921

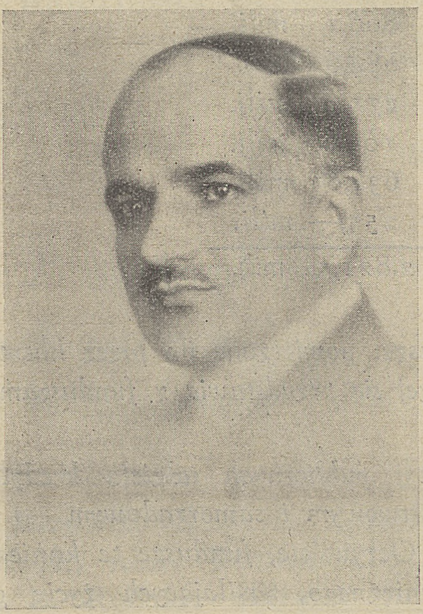
GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

Numer poświęcony „Międzynarodowemu Dniu Oszczędności"

Naród, w którym oszczędzanie stało się przyzwyczajeniem każdego obywatela, buduje swe gospodarstwo na najtrwalszym fundamencie

I. Mościcki

Gospodarcza racja stanu Polski wymaga szybkiego wzrostu oszczędności jako warunku zrealizowania wielkich i niezbędnych inwestycyj.

Górecki Roman

Warszawa dn. 31. X. 1935 r.

Jest to zasługą Kas Oszczędności, że pieniądz szerokich mas wyszedł na światło dzienne i uczestniczy w życiu gospodarczem narodów. W tem tkwi wielkie znaczenie Kas Oszczędności dla solidaryzmu społecznego we wszelkich jego formach.

Warszawa 31. X. 1935 r. *Dr Henryk Gruber*

OBYWATELE I OBYWATELKI!

Na wszystkich odcinkach życia gospodarczego i społecznego budzi się coraz gorętsze pragnienie powrotu do równowagi. Toczy się konsekwentna walka o lepsze jutro. Trzeba było szeregu lat i szeregu błędów, aby narody przekonały się, że nie magiczne formułki, ale praca i jeszcze raz praca stwarza dla narodu podstawę jego przyszłości. Program to stary ale jakże prawdziwy, program setek lat ubiegłych i przyszłych. Ten to program przyjęły społeczeństwa rozumiejące potrzebę gospodarczego rozwoju. Narody, rodziny i jednostki budują na nim skutecznie podstawy swego bytu. Po wielu zawodach rozbrzmiewa dziś ze wszystkich krańców kulturalnego świata hasło, że trzeba wrócić do twardej, lecz niewątpliwej prawdy, iż każdy sam budować musi swą przyszłość. Jak ma to uczynić?

PRACĄ I PRZEZORNOŚCIĄ

W imię własnego interesu każdy, pracując, musi

OSZCZĘDZAĆ

Kapitał osiągnięty z własnej pracy, powinien być celem każdego obywatela Rzeczypospolitej. Kto rzeczywistość trzeźwo ocenia, a gospodarną myślą wybiega poza dzień dzisiejszy, ten buduje swoją i narodu niezależność na trwałych fundamentach. Ten wie, że kapitały nagromadzone przez społeczeństwo stanowią najskuteczniejszy środek walki z bezrobociem i ożywiają wszystkie dziedziny gospodarczego i kulturalnego bytu narodu.

Tej podstawowej zasadzie ekonomicznej niezależności państw, narodów i jednostek poświęcony jest corocznie dzień 31 października jako

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSZCZĘDNOŚCI

W dniu tym łączymy się ze wszystkiemi narodami w poczuciu wiary w lepsze jutro.

31. X. 1935 r.

CENTRALNY KOMITET OSZCZĘDNOŚCIOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

* *
*

W berlińskim ratuszu wypisana jest na jednej ze ścian sentencja:

„Kto oszczędza, gdy ma, ten znajduje gdy szuka".

Jest to maksyma rozsądku i przezorności życiowej, przeznaczona dla każdego obywatela. Jest to przykazanie dla poszczególnego osobnika w jego życiu indywidualnem: jeżeli tak on postępować będzie, to spodziewać się może, że zbierze owoce swej rozwagi.

Ale maksyma ta nie wyczerpuje pojęcia, które nazywamy oszczędnością. Pojęcie to ma znaczenie bez porównania szersze. Z motywu bowiem postępowania indywidualnego rodzą się skutki o zasięgu ogólno-społecznym.

Przezorność osobista, wyrażająca się w oszczędzaniu, praktykowanem przez szerokie warstwy ludności, staje się zjawiskiem wielkiej wagi gospodarczej. Z drobnych kropel, małych strumyków uciułanych groszy tworzą się owe duże zbiorniki kapitałów- bez których ani produkcja ani wymiana w naszym ustroju nie mogłyby istnieć. Oszczędności te, deponowane w bankach i kasach oszczędności w postaci wkładów, oddawane są życiu gospodarczemu w postaci kredytów.

Jest to prawda banalna. Ale i ona, choć uwydatnia, poza pierwiastkiem indywidualnym, także czynnik gospodarczy, wyjaśnia tylko część zagadnienia oszczędności.

Wkłady banków i kas oszczędności nie są bowiem używane tylko na cele gospodarcze. Ten fakt bezsporny i pełen znaczenia występuje jasno, gdy się czyni przegląd całości wkładów i sald kredytowych, znajdujących się w instytucjach finansowych Polski.

Wszystkie wkłady oszczędnościowe, czekowe i salda kredytowe na rachunkach bieżących wynoszą na koniec sierpnia r. b. sumy następujące:

w P. K. O.	*zł.*	*866,1*	*milj.*
w Komunalnych Kasach Oszczędności	*zł.*	*684,6*	*milj.*
w Banku Gospodarstwa Krajowego	*zł.*	*271,4*	*milj.*
w Państwowym Banku Rolnym	*zł.*	*109,6*	*milj.*
w bankach prywatnych	*zł.*	*634,8*	*milj.*
w spółdzielniach kredytowych	*zł.*	*255,—*	*milj.*
razem	*zł.*	*2.821,5*	*milj.*

Owóż, jeżeli banki prywatne i spółdzielnie kredytowe przeznaczają fundusze, powierzone im przez klientelę, na operacje kredytowe, z których korzysta prywatne życie gospodarcze, to sprawa inaczej się przedstawia z funduszami, powierzonemi instytucjom publicznym, o których mowa wyżej.

Chociaż w pewnym, mniejszym lub większym stopniu każda z tych instytucyj publicznych udziela kredytów bezpośrednio prywatnym warsztatom pracy, to jednak „gros" operacyj służy potrzebom państwowym i samorządowym — czy to w formie pożyczek krótkoterminowych, czy to w formie zakupów papierów procentowych. Oczywiście, fundusze te koniec końców zostają przez państwo i samorządy wpuszczane do sieci kanałów i kanalików obiegu pieniężnego, zasilających życie gospodarcze, ale przeznaczenie bezpośrednie tych kredytów jest inne; nie idą one na rzecz prywatnych przedsiębiorstw. Mają one za zadanie realizację celów ogólno-państwowych i społecznych, nie zmierzając bezpośrednio do podniesienia dochodów przedsiębiorstw prywatnych i wzrostu kapitalizacji prywatnej.

Wynikają z tego skutki ogromnej wagi zarówno dla rozwoju tych przedsiębiorstw, jak i dla poziomu stopy procentowej w kraju; ale sprawy te, bardzo złożone, tutaj, dla szczupłości miejsca, rozważane być nie mogą.

Powyższy rodzaj oszczędności pieniężnych, sięgający sumy zł. 2,8 miljarda, posiada charakter dobrowolny. Wkłady przynoszone są do instytucyj finansowych z własnej woli przez oszczędzających.

Istnieje jednak inny rodzaj oszczędności pieniężnych, — rodzaj niezmiernie, może nawet nadmiernie u nas rozwinięty. Są to oszczędności przymusowe. Stanowią one kapitalizację długoterminową, obejmującą warstwy pracowników umysłowych i fizycznych i dokonywaną przez zakłady ubezpieczeń społecznych. Kapitały, w ten sposób nagromadzone, dosięgają sumy 600 milj. zł. Są one ulokowane częściowo w nieruchomościach, głównie zaś w państwowych papierach procentowych. Nie są więc także przekazywane na użytek przedsiębiorczości prywatnej.

Wymienione wyżej postacie oszczędności pieniężnych, dobrowolnych i przymusowych, są gromadzone w postaci wkładów lub sum na rachunkach czekowych i bieżących w instytucjach publicznych czy prywatnych, które temi funduszami dysponują.

Nie jest jednak koniecznem, aby oszczędzony pieniądz był na cele kapitalizacji składany do tych instytucyj. Może on być wprost przez oszczędzającego lokowany w papierach wartościowych — obligacjach, listach zastawnych czy w akcjach — albo też w nieruchomości miejskiej, sumach hipotecznych i t. d. Ten rodzaj dysponowania funduszami własnemi wymaga, oczywiście, pewnej inicjatywy, orjentacji, znajomości rynku i trafnego wyboru. Ta kategorja oszczędzających, posiadając większe uświadomienie ekonomiczne i przedsiębiorczość, tworzy owe rzesze prywatnych kapitalistów, tak zagranicą liczne i potężne i tak nieodzowne do powodzenia operacyj emisyjnych na rynku kapitałowym.

Kiedy mowa o kapitalizacji wewnętrznej, zazwyczaj chodzi o kapitalizację w sensie pieniężnym, — taką właśnie, o jakiej była mowa dotychczas. Istnieje wszakże i inna odmiana kapitalizacji, często pomijana w rozważaniach.

Oszczędność nie jest niczem, jak nieskonsumowanym dochodem. Ten ostatni może mieć postać gotówki, ale także i towaru lub urządzenia fabrycznego. Nieskonsumowany dochód, użyty na produkcję i inwestycje, jest również oszczędnością, która, rzecz jasna, posiada bezpośrednie znaczenie gospodarcze. Służy ona do wytwarzania dóbr lub sama jest wytworzonem dobrem; stanowi więc dźwignię postępu ekonomicznego. Ona jest źródłem dalszego wzrostu dochodu czy bogactwa narodowego, pracy dla coraz liczniejszych rzesz ludności, większych jej potrzeb i lepszego ich zaspokojenia.

Jak powiedział mędrzec rzymski:

„Non intellegunt homines, quam magnum vectigal sit parsimonia" — nie wiedzą ludzie, jak wielkim dochodem jest oszczędność.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

Wyszedł z druku Nr. 2 dwutygodnika łódzkiego **„Polityka gospodarcza“**. Na treść numeru składają się artykuły następujące:

Zmiana Rządu — Pożyteczna unja personalna w Rządzie — **Prof. Edward Lipiński**—sprzeczności i konflikty naszej deflacji— **Prof. Henryk Tennenbaum** —Nakręcanie konjunktury — Ostatnie trzy lata (sprawozdanie z odczytu prof. A. Krzyżanowskiego) — Cudotwórcza moc pieniędzy państwowych. W końcu: notatki i uwagi oraz Pół-żartem.

Rocznik polskiego przemysłu i handlu

Staraniem Związku Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej został wydany Rocznik Polskiego Przemysłu i Handlu, wydanie V, 1936 r.

Jest to wydawnictwo wprost imponujące, tak pod względem ogromu treściwych informacyj, jak i — zewnętrznego wyglądu.

Rocznik zawiera szczegółowe informacje o firmach przemysłowych i handlowych, instytucjach i zrzeszeniach ogólno-gospodarczych i finansowych oraz towarzystwach ubezpieczeń, hotelach i restauracjach, teatrach, domach składowych i wreszcie o biurach ekspedycyjnych.

Liczba ogólna podanych informacyj przekracza 20.000.

W końcu rocznika znajdujemy bardzo obfity dział bilansowy, w którym podane są bilanse na 31 grudnia 1934 r., oraz firmy przemysłowe i handlowe, działające na terenie W. M. Gdańska, i wreszcie dział handlu zagranicznego.

Obowiązek przedstawiania świadectw pochodzenia przy imporcie do Guatemali

Od dnia 15 listopada towary, sprowadzane do Guatemali drogą morską lub lądową, winny być zaopatrzone w świadectwa pochodzenia, wystawione przez odpowiednie instytucje (izby, władze i t. p.) a zatwierdzone przez zagraniczne placówki guatemalskie.

—

O ile w miejscu pochodzenia towaru niema reprezentantów Guatemali, wizowania świadectw pochodzenia mogą dokonać zagraniczne placówki państw z Guatemalą zaprzyjaźnionych. Od obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia wolne są przesyłki wartości mniejszej niż 50 guetzali, o ile zawarty w nich towar nie podlega żadnym ograniczeniom przywozowym.

Świadectwo pochodzenia należy przedstawiać łącznie z innemi dokumentami, wymaganemi przy odprawie celnej. Brak świadectwa pochodzenia karany jest grzywną wysokości 100% łącznej wartości cła i innych opłat, pobieranych przy imporcie.

W związku z wyżej przytoczonem zarządzeniem został uchylony obowiązek wizowania konosamentów i przedkładania faktur konsularnych. Jednakże faktury handlowe nadal będą wizowane przez konsulaty, przyczem wystawca składać winien deklarację celem stwierdzenia wiarygodności zawartych w niej danych.

Kwestja agrarna w Polsce

Hipolit Grynwaser: Kwestja agarna i ruch włościan w Królestwie Polskiem w pierwszej połowie XIX wieku. Studjum archiwalne. Wydawnictwo Kasy im. Mianowskiego.

Piękna to książka. Niema w niej deklamacji, płomiennych zwrotów, patosu praw odwiecznych, nabrzmiałego głosu filipik socjalnych. Jest piękna prostotą i jasnością wykładu i umiłowaniem prawdy, bodaj najbardziej gorzkiej. Wstrząsające fakty stosunku szlachty do włościan i władz zaborczych mają w bezstronności, bezsporności i naukowej ścisłości opisów wymowę skuteczniejszą od wszelkiej retoryki.

Autor rozważa zagadnienie agrarne tak, jak ono się przedstawia w pierwszej połowie ubiegłego stulecia. Epoce tej poświęcił on i swe prace dawniejsze: „Kodeks Napoleona", „Opór sądów w roku 1913" i „Demokracja szlachecka".

Sprawę włościańską autor rozpatruje nietylko od strony prawnej, lecz także, i to głównie, od strony gospodarczej. Cała kwestja bowiem polegała na przeciwieństwie ekonomicznem: panowie uważali całą ziemię, na której siedzieli włościanie, za swą własność całkowitą i wyłączną: włościanie zaś bronili swego faktycznego prawa do gruntów dzierżonych.

Niepodobna iść śladem autora w jego dociekaniach historycznych. Nie możemy także, dla szczupłości miejsca, podać niezwykle ciekawej charakterystyki życia gospodarczego w Polsce, która trafnie tłomaczy budowę społeczną naszego kraju w końcu XVIII wieku i pierwszej połowie XIX w.

Przemianę, która stopniowo dokonała się w tym okresie w zakresie stosunków własności wiejskiej, autor krok za krokiem analizuje na tle ścierania się prądów społecznych i politycznych. Przedzierając się przez gąszcz archiwalny, przesuwa on przed oczami czytelnika wyniki prac różnych komisyj, ankiet, uchwał, chybionych prób reform, wniesionych skarg, wydanych wyroków, poczynionych gwałtów i rugów.

Unaocznia on, jak prawa i interesy włościan od pierwszej chwili i bez wahań poświęcane były i podporządkowywane interesom ziemian. Wykazuje, jak dekret grudniowy 1807 r., popierany przez przywódcę szlachty folwarcznej Łubieńskiego, przekreślił wszelkie, na tradycji oparte uprawnienia rzeczowe włościan do ich gruntów i przyznał własność tych kmiecych gruntów panom. Dowodzi on, że okres Królestwa pod względem egoistyczno-stanowym był bardziej konsekwentny i bezwzględny od okresu Księstwa, za którego liczono się z Napoleonem i opinją francuską.

Wysuwana była stale zasada nieingerencji, niewtrącania się państwa do stosunków między dziedzicami i włościanami. Umowa dobrowolna podniesiona została do godności rzeczy nietykalnej. Ta fikcja wolnoumowna była usankcjonowaniem pańszczyzny, ciemiężenia chłopa nadmierną robocizną i wyzucia go z wszelkich środków obrony. Jeszcze w 1931 r. poseł Łempicki mówił na sejmie:

„Gdyby się włościanina teraz zapytać, czego sobie życzy, toby zapewne powiedział, że tego tylko, żeby nie był bity i żeby go o głodzie nie pędzono z podwodą".

Kiedy włościanie odmawiali pełnienia podwyższonych powinności robociźnianych, stosowano do nich przymus. Wtedy odstępowano od zasady nieingerencji, i władze osadzały włościan w więzieniu, oddawały ich pod sąd. Jak pisał K. Koźmian: „powszechnie widzieć się dają na dworskich łanach napędzone gromady ludzi, jak trzody bydła poganiane biczem przez groźnych dozorców, nieszczęśliwy zwyczaj równie upadlający robotników, jak panów".

Oczywiście, części oświeconej społeczeństwa nie były obce poglądy, które uznawały za konieczne znieść pańszczyznę i nadać włościanom własność gruntową. Byli ludzie tacy, jak Stanisław Staszyc i wspomniany wyżej Kajetan Koźmian, później — członkowie Towarzystwa Patrjotycznego. Ale „poglądy i zamierzenia filowłościańskie podzielała znikoma mniejszość inteligencji; większość społeczeństwa i większość inteligencji, jako zdecydowanie szlacheckie, były przeciwne jakiejkolwiek reformie włościan w dobrach prywatnych".

W ten sposób wszelkie wysiłki, mające na celu reformę stosunków, były utrącane przez przewlekanie dyskusyj, sporów lub zwykłe zaniechanie.

Kiedy zaś włościaństwo przeszło do biernego oporu przeciw pańszczyźnie, zwłaszcza podczas powstania 1831 roku, panowie zwracali się o pomoc do gubernatorów i domagali się przysłania rosyjskich komend wojskowych.

W tych warunkach „położenie włościan prywatnych pogorszyło się znacznie w okresie 1830 — 1846 r." Z jednej strony, zapotrzebowanie i ceny produktów rolnych wzrosły, z drugiej — taniość utrzymania parobków i służby folwarcznej czyniła dla dworu zbędną pomoc włościan. Rugowanie włościan rolnych i zastępowanie ich najemnikiem odbywało się na wielką skalę. Jedynie tylko szlachta wielkorolna, ze względu na obszar jej posiadłości, skłaniała się ku gospodarce czynszowej, zarzucając folwarczną.

Ruchy chłopskie 1846 r. w Galicji i jej wpływ zaraźliwy na masy włościańskie w Królestwie doprowadziły do ponownego podjęcia kwestji agrarnej i pańszczyźnianej i, wreszcie, — do ukazu carskiego o trójmorgowcach.

Jednocześnie opór chłopów przeciw pańszczyźnie łamany był, wskutek skarg dziedziców i wójtów gmin, srogiemi represjami i postojami żołdactwa po wsiach. Suche i krótkie opisy rugów i eksmisyj włościan, według źródeł archiwalnych, tchną grozą większą, niż wszelkie wymyślne opowiadania literackie.

rz.

WILHELM DOBRZYŃSKI,
Redaktor „Przeglądu Oszczędnościowego"

Znaczenie dnia oszczędności

Doniosłe znaczenie oszczędności uznawane jest powszechnie, czego dowodem obchodzony na całym świecie 31 października każdego roku „Dzień Oszczędności", mający za zadanie szerzenie idei oszczędności wśród najszerszych warstw społeczeństwa. Dzień ten obchodzi kilkadziesiąt państw całego świata w tym celu, ażeby przypomnieć wszystkim, iż **systematyczną pracą i odkładaniem grosza na czarną godzinę buduje się przyszłość.**

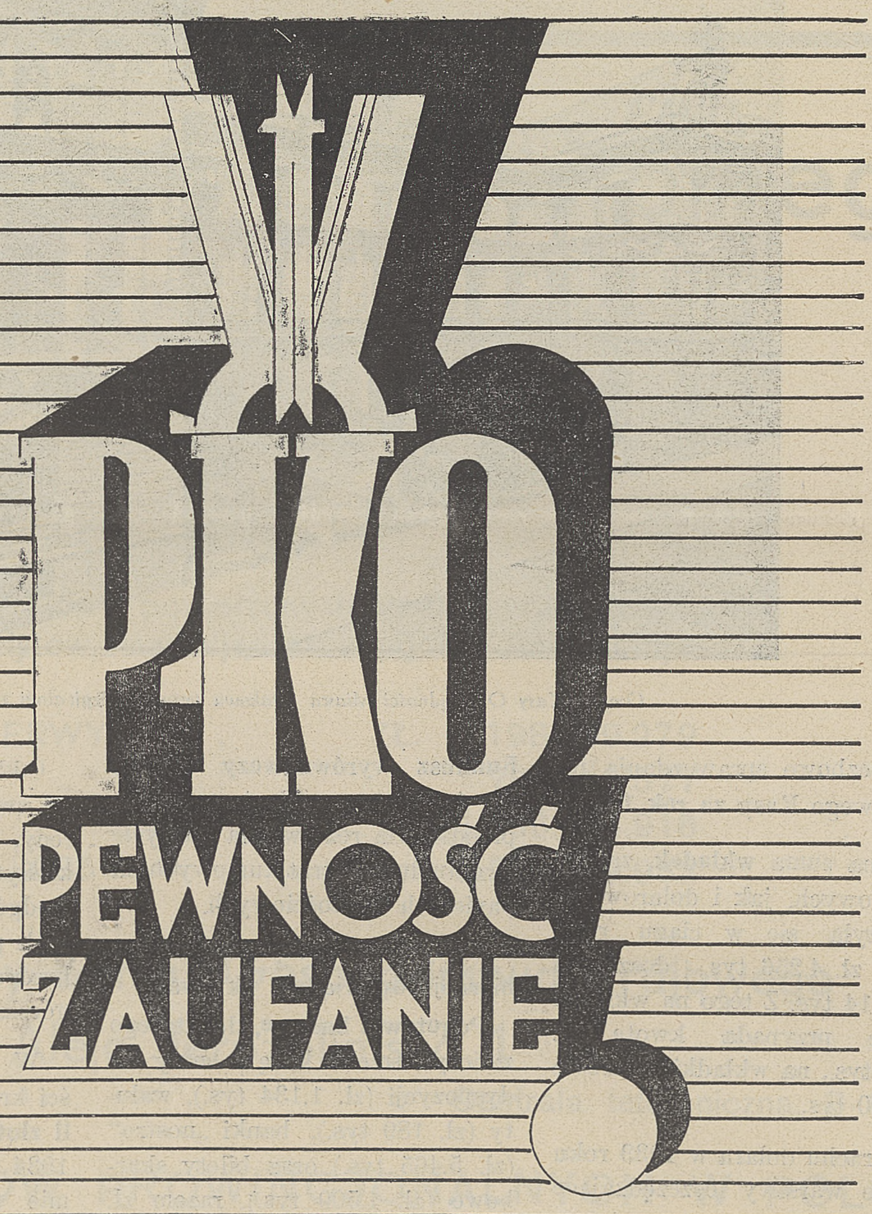
Korzyści, płynące z oszczędności, są zarówno natury moralnej, jak i materjalnej. Moralne korzyści znajdują wyraz w wyrabianiu silnej woli drogą powstrzymywania się od zbędnych wydatków, umiejętności przezornego postępowania, oraz ułożenia życia codziennego. Korzyści materjalne, płynące z oszczędności ,wyrażają się w postaci rezerwy pieniężnej, a zatem w funduszu, z którego możemy czerpać w razie koniecznej, a często nieprzewidzianej potrzeby.

Prócz znaczenia indywidualnego, oszczędność posiada ogromne znaczenie natury społecznej i ogólno - gospodarczej. Kapitały zaoszczędzone i gromadzone w instytucjach finansowych o charakterze publicznym, dają możność państwu i samorządom należytego ich rozprowadzenia i zużytkowania, a co zatem idzie zasilenia kredytem tych dziedzin życia gospodarczego, które istotnie go potrzebują. Tak więc zasoby pieniężne, które powstają drogą zbiorowej oszczędności społeczeństwa, stanowią najskuteczniejszy **środek walki z bezrobociem** i ożywiają wszystkie dziedziny gospodarczego i kulturalnego bytu państwa.

Suma korzyści, jakie daje oszczędność jednostce i społeczeństwu, jest niezaprzeczalnie olbrzymia i tem większa, im szybciej następuje akumulacja drobnych kapitałów oszczędnościowych i im liczniejsze rzesze społeczeństwa kierują się w życiu **codzienną zasadą racjonalnej przezorności i oszczędności.**

Ludzie, którzy nie potrafią naginać swej woli tak, by się przyzwyczaić do odłożenia najdrobniejszej nawet kwoty na „czarną godzinę" — usprawiedliwiają się sami przed sobą twierdzeniem iż zarobki przez nich otrzymywane nie pozwalają im na oszczędzanie. Twierdzenie to jest nieuzasadnione. Należy bowiem pamiętać, iż każda skala zarobków pozwala na ułożenie swego budżetu w ten sposób, by pewną choćby minimalną kwotę zaoszczędzić. Ci, którzy mówią dziś, iż zarobki ich nie pozwalają na oszczędzanie, z pewnością mówili to samo przed rokiem lub dwoma laty, gdy skala ich zarobków była większa. Gdyby wówczas potrafili oni się zdobyć na wysiłek woli w kierunku ograniczenia zbędnych wydatków i odłożenia czegoś na „czarną godzinę" — dziś, przy zmniejszonych zarobkach, ograniczenie potrzeb byłoby złagodzone posiadaną rezerwą w postaci zaoszczędzonego kapitału. Zresztą trzeba pamiętać, że niema dochodu, z którego nie dałoby się odłożyć trochę grosza na „czarną godzinę".

Aby jednak oszczędność, jaką robimy w chwili obecnej na rzecz przyszłej naszej konsumcji, dała nam istotnie w przyszłości pożądane owoce, musi być ona racjonalną. **Oszczędność,** jak każdą zresztą rozumną czynność ludzką, **musi cechować celowość.** Celowość ta w stosunku do oszczędzania znajduje swój wyraz w odpowiedniem ograniczeniu i uszeregowaniu potrzeb, a przedewszystkiem w stosowny sposób oszczędzania i lokaty. Wysiłki nasze nad zabezpieczeniem sobie przyszłości tylko wtedy będą celowe, gdy będziemy mieli pewność, że oszczędności nasze możemy w każdej chwili zużytkować i że nie są one narażone na stratę. Postęp czasu stworzył warunki dla powstania organizacyj i instytucyj, które czynią w pełni zadość warunkom pewności i celowości lokat oszczędnościowych.

Prymitywne sposoby oszczędzania w postaci skrzyń i glinianego garnka wieśniaka, siennika lub innego schówka robotnika i rzemieślnika, winny już dawno, zdawałoby się, przejść do historji wobec istnienia potężnych instytucyj finansowych a mianowicie kas oszczędności. A jednak mimo częstych i dotkliwych strat, poniesionych na skutek kradzieży, pożaru i t. p., spotykamy się jeszcze dziś, szczególnie u nas, w Polsce, z objawami t. zw. tezauryzacji, polegającej na przechowywaniu gotówki w domu, co jest bardzo niecelowe i szkodliwe, tak z punktu widzenia interesu jednostki, jak i społeczeństwa. To też powinniśmy pamiętać, że **tezauryzacja całkowicie przeczy warunkom pewności i celowości lokaty.**

Aby tym zasadniczym warunkom zadość uczynić, **należy powierzać swe oszczędności instytucjom, których przeznaczeniem jest zbieranie i zabezpieczenie kapitałów oszczędnościowych całego społeczeństwa, oraz zużytkowanie tych kapitałów na cele gospodarstwa narodowego.**

Dziś więc, w dobie powszechnego kryzysu gospodarczego, winniśmy dokładać tem więcej starań i wysiłków, by na każdym kroku, w każdej okoliczności życia stosować zasadę rozumnej oszczędności, oszczędności, która nietylko nam pozwoli przetrwać ciężkie czasy i zabezpieczyć przyszłość, lecz i narodowi i państwu stworzy podstawy bytu.

Komunalna Kasa Oszczędności
MIASTA KRAKOWA

Kiedy w „Dniu Oszczędności" czynimy przegląd instytucyj, które stanowią w Polsce ostoję kapitalizacji wewnętrznej, widzimy w pierwszym szeregu, wśród najznaczniejszych, Komunalną Kasę Oszczędności Miasta Krakowa. Założona w 1866 roku, wyrosła ona stopniowo na instytucję potężną, stanowiącą jedną z największych zbiornic oszczędności krajowych i jedną z najważniejszych rozdzielni kredytów.

Ten stan obecnej siły ilustrują dane liczbowe sprawozdania rachunkowego Kasy **za rok 1934**.

Ogólna suma **wkładek**, zarówno złotowych, jak i dolarowych, zwiększyła się w ciągu roku 1934 o zł. 4.256 tys. i doszła do zł. 54.514 tys. Z tego na wkładki złotowe przypada kwota zł. 48.054 tys., na wkładki dolarowe zł. 6.460 tys.

Po krachu dolara w 1933 roku szerokie warstwy oszczędzające przekonały się, że najpewniejszą lokatą jest waluta rodzima. Wkładcy przestali poszukiwać dolara, posiadacze dolarów zamieniali je na wkłady złotowe, a posiadacze oszczędności lokowali je już tylko w złotych. Stąd też stosunek wkładek dolarowych do złotowych przesunął się dość gwałtownie na korzyść tych ostatnich.

Gdy, mianowicie, stan **wkładek** złotowych wynosił w dniu 1 stycznia 1934 roku zł. 37.640 tys., to w końcu tegoż roku podniósł się do zł. 48.054 tys. Natomiast, wkładki dolarowe, stanowiące w dniu 1 stycznia 1934 r. wartość zł 12.617 tys. (dol. 2.233 tys.) obniżyły się do zł. 6.460 tys. (dol. 1.230 tys.).

Rachunki bieżące kredytowe (czekowe), łącznie z rachunkami bieżącemi banków i kas oszczędności, wzrosły w ciągu okresu sprawozdawczego o zł. 56 tys. i osiągnęły sumę zł. 2.238 tys. Rachunki bieżące dolarowe zostały w roku ubiegłym całkowicie zlikwidowane.

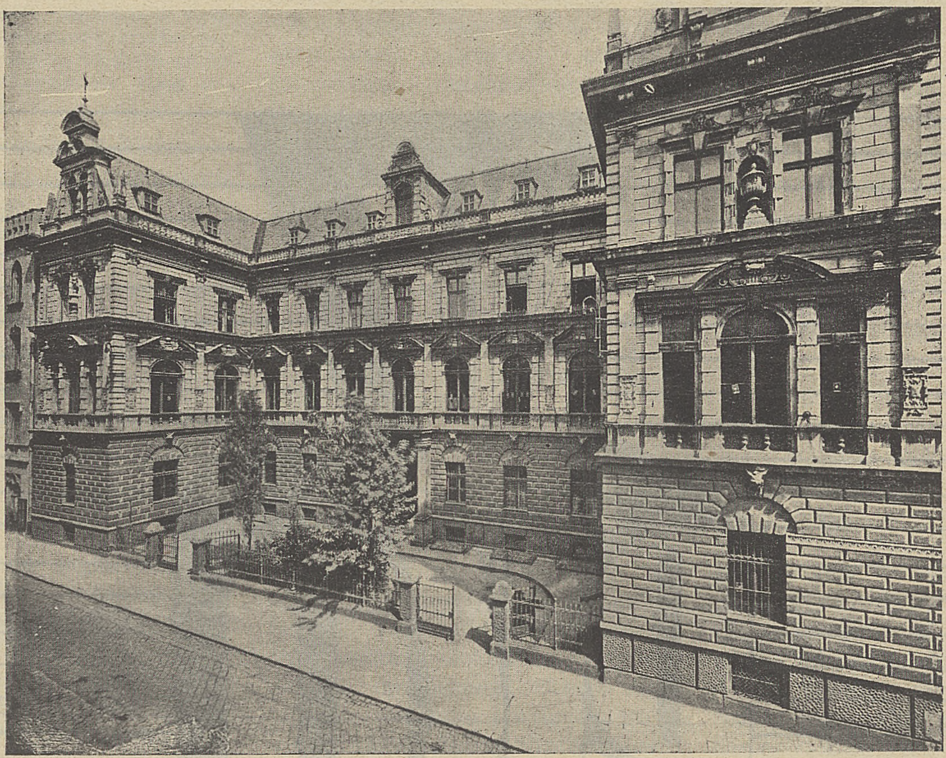
Co do kapitałów własnych, to **Fundusz zasobowy** stanowił z końcem r. ub. zł. 3.535 tys., **Fundusz wyrównawczy** wynosił zł. 1.170 tys. Rachunek ten przedstawia rezerwę na pokrycie ewentualnych strat kursowych na papierach wartościowych.

Powyższym pozycjom strony biernej odpowiadają aktywa:

Pogotowie kasowe, do którego zaliczyć trzeba kasę i sumy do dyspozycji (zł. 1.134 tys.), waluty (zł. 189 tys.), banki „nostro" (zł. 5.465 tys.) oraz bilety skarbowe (zł. 1.500 tys.), razem zł. 8.288 tys.. — Tak wysokie rezerwy kasowe, sięgające prawie $15^1/_4$% wkładek, świadczą o daleko posuniętej ostrożności władz Kasy.

Stan **papierów wartościowych** Funduszu obrotowego zwiększył się w ciągu roku wskutek zakupów oraz zwyżki na kursie o zł. 2.090 tys., do zł. 5.656 tys. Papiery wartościowe Funduszu zasobowego wzrosły w tym samym okresie przez zakupy oraz zwyżki kursowe o zł. 837 tys. do zł. 1.127 tys. Łączny stan papierów wartościowych obu Funduszów osiągnął wartość zł. 6.783 tys.

Przechodząc do działalności kredytowej Kasy, zaznaczyć należy, że ogranicza się ona wyłącznie do terenu Wielkiego Krakowa, którego potrzeby kredytowe stara się w swoim zakresie zaspokoić w pełni. W dziale kredytu krótkoterminowego udzieliła Kasa w ciągu 1934 r. pożyczek na zł. 2.505 tys., zaś w dziale kredytu długoterminowego skonwertowała już istniejące zobowiązania na pożyczki hipoteczne w sumie zł. w zł. 4.846 tys., oraz udzieliła nowych pożyczek hipotecznych na zł. w zł. 767 tys.

Gmach Kasy Oszczędności Miasta Krakowa przy ul. Szpitalnej 15.

Oddział Kasy w Podgórzu objął swą działalnością szersze tereny, gdyż udziela on drobnych kredytów nietylko mieszkańcom Podgórza, ale także kilku sąsiednich powiatów. Z tytułu takich kredytów wypłacił Oddział Podgórski w 1934 r. zł. 281 tys.

W wyniku ogólnym działalności kredytowej Kasy suma **weksli złotowych** dosięgła z końcem 1934 roku zł. 10.032 tys. W sumie tej mieszczą się zarówno weksle zdyskontowane, jak i pożyczki wekslowe i weksle protestowane. Z pośród tych wszystkich weksli suma zł. 6.006 tys. jest zabezpieczona hipotecznie.

Weksle dolarowe wynosiły z końcem r. ub. kwotę dol. 492 tys. czyli zł. 2.582 tys. Z tego dol. 457 tys. jest zabezpieczonych hipotecznie.

Ogólny portfel wekslowy, złotowy i dolarowy, wynosi jak wynika z powyższego, zł. 12.614 tys.

Z tego zł. 4.518 tys. składa się z weksli protestowanych i skarżonych, z których zł. 3,856 tys., t. j. 86% zabezpieczonych jest hipotecznie.

Pożyczki hipoteczne, złotowe i dolarowe, stanowią łącznie sumę zł. 22.577 tys.

Rachunki bieżące otwartego kredytu oraz pożyczki na skrypty wynoszą razem sumę zł. 7.756 tys.

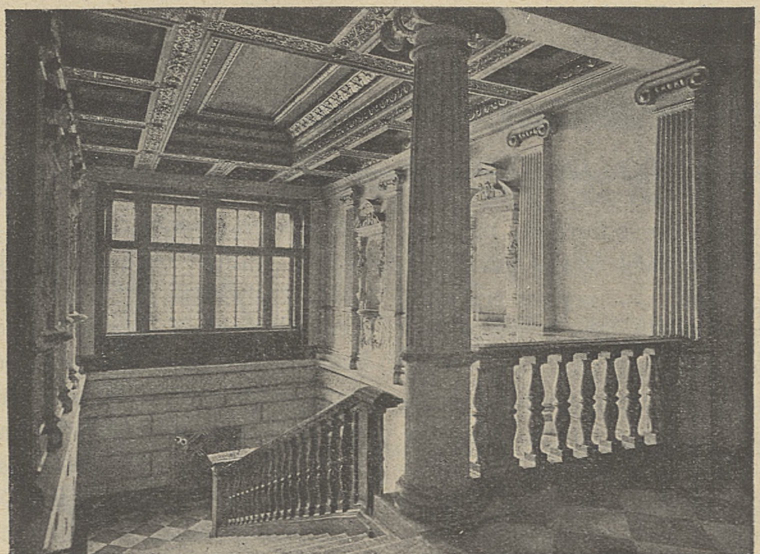
Nieruchomości figurują w bilansie kwotą zł. 2.316 tys.

Rachunek strat i zysków wykazał na koniec ub. r. po stronie dochodów zł. 4.664 tys., zaś po stronie wydatków zł. 4.462 tys. Końcowy czysty zysk wyniósł zł. 202 tys. Koszty administracyjne Kasy, Oddziału i Zakładu Zastawniczego stanowiły 1.58% kapitału wkładkowego.

Zaznaczyć w końcu wypada, że Kasa załatwiła około 120.000 klientów; **Zakład Zastawniczy** obsłużył w ciągu r. ub. przeszło 87 tys. klientów, z których 44 tysiącom udzielił pożyczek na sumę zł. 2252 tys., zaś 43 tysiące spłacili kwotę zł. 2.339 tys. Stan pożyczek na 31 grudnia r. ub. wyniósł sumę zł. 1.513 tys.

Oto w głównych rysach obraz stanu i działalności Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Ale Kasa ta nie jest tylko instytucją finansową, posiada ona

Klatka schodowa

bowiem wybitny charakter społeczny. Świadczy o tem jej cała działalność, gdyż czyste zyski przeznaczane są na wspieranie szpitali, ochronek, świątyń, stowarzyszeń i związków społecznych, zakładów użyteczności publicznej i — w niemałej mierze — na ochronę tak licznych w Krakowie zabytków historycznych. Fundacje Kasy na cele kulturalno-oświatowe sięgają wielu miljonów. Dość wspomnieć o krociowych dotacjach na restaurację Wawelu, wspaniałych kościołów, na budowę Muzeum techniczno-przemysłowego, o funduszach, udzielonych na budowę łaźni ludowej, Muzeum Narodowego, na Dom im. Marszałka J. Piłsudskiego i wiele innych, których tu zliczyć niepodobna.

W październiku r. ub. wydane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, które wprowadziło ważne zmiany w organizacji komunalnych kas oszczędności. Kasy otrzymały osobowość prawną o charakterze publiczno-prawnym, zaś nadzór nad niemi został przekazany Ministrowi Skarbu, działającemu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Kierownictwo polityką finansową Kas, według zasad i wskazań, ustalanych przez Ministra Skarbu, oraz kontrola działalności kas powierzone zostały Związkom kas komunalnych. Związki te, dotąd dobrowolne, stały się przymusowemi.

Gmach Oddziału Kasy w Podgórzu przy ul. Józefińskiej 18.

W ten sposób i opieka i nadzór najwyższych Władz Państwa utrwaliły i wzmocniły podstawy kas i stworzyły dla nich warunki dalszego rozwoju i dały im możność skuteczniejszego jeszcze, niż dotąd, popierania życia gospodarczego. W pracy przyszłej Komunalna Kasa Oszczędności miasta Krakowa będzie niezawodnie i nadal zajmowała jedno z miejsc najwybitniejszych i najważniejszych wśród instytucyj finansowych naszego kraju.

BILANS BANKU POLSKIEGO

za II dekadę października 1935 r.

W drugiej dekadzie października zapas złota powiększył się o 0,2 milj. zł. do 466,8 milj. zł., natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 12,1 milj. zł. do 13,9 milj. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 3,7 milj. zł. do 819,5 milj. zł., przyczem portfel wekslowy wzrósł o 1,6 milj. zł. do 685,3 milj. zł. i stan pożyczek zabezpieczonych zastawami — o 4,0 milj. zł. do 70,1 milj. zł., natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych spadł o 1,9 milj. zł. do 64,1 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zwiększył się o 12,4 milj. zł. do 31,8 milj. zł.

Pozycje „inne aktywa“ i „inne pasywa“ uległy wzrostowi, pierwsza o 5,0 milj. zł. do 160,7 milj. zł., druga zaś o 10,9 milj. zł. do 336,3 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 18,2 milj. zł. do 172,4 milj. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — spadł o 19,7 milj. zł. do 969,8 milj. zł.

Pokrycie złotem wzrosło do 44,80% i przekracza normę statutową o prawie 15 punktów.

Stopa dyskontowa 5%, od pożyczek zastawowych 6%.

PAWEŁ HEILPERIN,
Prezes Rady Giełdy Pieniężnej
w Warszawie

Oszczędność — konieczność życiowa

Idea oszczędności jest stara. Już Benjamin Franklin, amerykański filozof i mąż stanu (1706—1790) w swej książeczce — tłomaczonej na język polski — „O oszczędności" popularnie i przekonywająco wyjaśnił, że oszczędność jest dźwignią postępu w życiu publicznem i prywatnem.

Każdy budżet — nawet prywatny — musi ściśle określić dochody i do nich zastosować wydatki w myśl zasady „pamiętaj rozchodzie żyć z dochodem w zgodzie". Dążyć ponadto należy do zatrzymania w miarę możności choćby cząstki dochodów w formie oszczędności, która służy jako rezerwa na pokrycie nieprzewidzianych wydatków wskutek choroby i nieszczęść rodzinnych. Oczywiście pamiętać należy, że zajść mogą wypadki, które czynią człowieka częściowo lub całkowicie niezdolnym do pracy. Oszczędności nagromadzone łagodzą wówczas w pewnym stopniu położenie krytyczne jednostki lub całej rodziny. To też na oszczędność zapatrywać się należy jako na konieczność życiową.

WITOLD RZĄDKOWSKI
Wice-Prezes Rady Giełdy
Pieniężnej w Warszawie

Oszczędność — to dobrobyt

Oszczędność jest podstawą dobrobytu społecznego. —

Zachód, a zwłaszcza Francja, zawdzięcza swoje bogactwo małym rentierom, jakby się ich dziś nazwało „szarym ludziom" tym, których marzeniem jest w pięćdziesiątym roku życia wycofać się z interesów, mieć swój własny mały domek i żyć z renty, to też francuska „pończocha wełniana", której nie należy rozumieć w dosłownem znaczeniu, stała się przysłowiową.

Obojętną jest rzeczą jaką formę przybierze oszczędność: czy będą to dobre papiery procentowe, czy wkład w banku, lub kasie oszczędności, czy wreszcie ubezpieczenie na określony czas, lub w razie śmierci, wszystkie te formy prowadzą do jednego celu — mieć trochę grosza, w razie potrzeby możliwie uniezależnić się od losu. Natomiast ważną jest rzeczą, ażeby każdy, choć najskromniejszy budżet, zawierał pozycję „oszczędności".

Oszczędność nie ma nic wspólnego ze skąpstwem. Skąpiec gromadzi pieniądze dla pieniędzy, człowiek oszczędny odkłada je na przyszłe wydatki swoje, lub swych najbliższych. Oszczędność nie ma również nic wspólnego z tezauryzacją, gdyż tezauryzacja jest to chowanie pieniędzy, zwykle w złocie lub w banknotach, które nie procentują, są wycofane z obiegu i dlatego też, przynosząc wątpliwą korzyść właścicielowi, czynią niezaprzeczoną szkodę społeczeństwu.

W przeciwieństwie do tego pieniądze zaoszczędzone krążyć będą nadal w gospodarstwie społecznem, tak jak krew krąży w żywym organizmie.

Dla gromadzenia oszczędności konieczne są pewne warunki, a więc przedewszystkiem stałość waluty, oraz unormowane warunki kraju wewnętrzne i zewnętrzne.

U nas wszystkie te warunki istnieją, dlatego też statystyka wykazuje wzrost wkładów oszczędnościowych zarówno w instytucjach państwowych, jak i komunalnych kasach oszczędności, w bankach prywatnych, a sądzić należy, że wkłady te i nadal wzrastać będą.

Rozwój Komunalnej Kasy Oszczędności miasta st. Warszawy

Kapitały własne Kasy wynoszą na dzień 30.IX. 1935 r. zł. 3.473.912.79

Wkłady oszczędnościowe K. K. O. miasta st. Warszawy, które w dniu 30.IX.1934 r. wynosiły 65 miljonów złotych, wzrosły na dzień 30.IX.1935 r. do sumy 76 miljonów złotych, czyli o 16,9%.

Suma wkładów szkolnych wynosi na dzień 30.IX.1935 r. zł. 437.753.21 gr.

Ilość książeczek oszczędnościowych wzrosła w tym okresie z 73,978 do 83.091, czyli o 12,1%.

Rachunki czekowe wzrosły w powyższym okresie z sumy 12 miljonów zł. do sumy 24 miljonów zł. czyli o 100%.

Suma pożyczek udzielonych kupiectwu, rzemiosłu, urzędnikom, związkom komunalnym oraz na inwestycje budobudowlane i t. d., wynosiła w dniu 30.IX.1934 r. złotych 49 miljonów zł., a na dzień 30.IX.1935 r. wzrosła do sumy 57 miljonów złotych, czyli o 16,3%.

Przytoczone cyfry porównawcze, świadczą o dalszym poważnym rozwoju K. K. O. miasta st. Warszawy, z czem w parze idzie rozszerzenie biur kasy, w dokupionej w r. b. drugiej połowie gmachu, przy ul. Traugutta Nr. 5.

Dr. EMIL SPÄT,
Dyr. Powsz. Banku Kredyt.

Oszczędność — a stabilizacja złotego

Zbliżający się „dzień oszczędności" nadaje się do spojrzenia wstecz na rok ubiegły dla zorjentowania się, czy okres ten był w Polsce dalszym ciągiem kilku lat ubiegłych, w ciągu których idea oszczędności czyniła widoczne postępy, czy też powstrzymał on linję rozwojową ostatnich kilku lat.

Odpowiedź, jaką sobie dać musimy, może być dla rozwoju idei oszczędności jedynie pomyślna. Najistotniejszy warunek rozwoju idei oszczędności: utrzymanie niezachwianej waluty — w całej pełni dopisał w roku ubiegłym i to pomimo silnych ataków, na jakie waluty złote w świecie były narażone. Odpadł od bloku walut złotych lir włoski, uległ dewaluacji frank belgijski. Frank szwajcarski i gulden holenderski stały się w tym czasie przedmiotem ataków, które co do siły i spustoszeń, jakie poczyniły, nie miały sobie równych w latach poprzednich. Nawet tak potężna waluta, jak frank francuski, nie mogła się uchronić od koncentrycznego ataku od wewnątrz i zewnątrz. A wreszcie zatarg włosko-abisyński i komplikacje europejskie z tem związane również zachwiały tu i ówdzie zaufanie do stabilizacji stosunków w Europie. Pomimo to jednak złoty polski utrzymał w tym czasie i silne pokrycie kruszcowe i zaufanie społeczeństwa, jakoteż cieszył się w dalszym ciągu ochroną ze strony miarodajnych czynników.

Jeżeli wreszcie weźmiemy pod uwagę enuncjacje najświeższej daty pp. Premjera Kościałkowskiego i Wice-Premjera Kwiatkowskiego, z których widoczną jest wola utrzymania nienaruszonego złotego i zapewnienia bezpieczeństwa kapitału, z oszczędności pochodzącego, to będziemy mogli stwierdzić w dniu oszczędności z zadowoleniem, że idea oszczędności w Polsce wzmocniła się w ubiegłym roku i wywalcza sobie w dalszym ciągu należne jej stanowisko, umożliwiając w ten sposób kumulację kapitałów tak niezbędnych dla dalszego rozwoju naszego, ubogiego w kapitały, kraju.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 7 października 1935 r.

o opłatach stemplowych od weksli

§ 1. Wolne jest od opłaty stemplowej pismo, posiadające wszystkie cechy weksla trasowanego (art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowem — Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 926), jeżeli istnieją okoliczności następujące: 1) weksel jest płatny na własne zlecenie wystawcy; 2) trasatem jest bank państwowy lub przedsiębiorstwo, trudniące się czynnościami bankowemi jako głównym przedmiotem, a zorganizowane w formie spółki akcyjnej; 3) w tekście weksla znajduje się następująca informacja: „weksel, sporządzony na podstawie załączonego odpisu dokumentu przewozowego" (lub „załączonych ... odpisów dokumentów przewozowych"; w miejscu wykropkowanem należy wymienić ilość odpisów), „stwierdzającego (stwierdzających) wywóz ..." (ilość i rodzaj towaru) „z Polski do ..." (kraj przeznaczenia); 4) do weksla są załączone wszystkie odpisy, wymienione w informacji, o której mowa pod 3), zaświadczone przez trasata; 5) weksel został przez trasata zapisany do „rejestru weksli wolnych od opłaty stemplowej" i zaopatrzony w adnotację „Wolny od opłaty stemplowej: Dz. U. R. P., poz. 487 z 1935 r. poz. rej. z ... r."; ta adnotacja ma być zaopatrzona w pieczęć trasata i podpisana przez funkcjonarjusza, prowadzącego rejestr.

Rejestr, o którym mowa wyżej pod 4), zawiera kolumny celem uwidocznienia: pozycji rejestru, pozycji księgi wekslowej, daty wystawienia weksla, imienia i nazwiska — bądź firmy lub nazwy — wystawcy, sumy wekslowej, daty przyjęcia, kwoty opłaty stemplowej, należnej w myśl § 3 niniejszego rozporządzenia. Zapisanie do rejestru ma nastąpić przed przyjęciem weksla, lecz najpóźniej w ciągu tygodnia po otrzymaniu weksla przez trasata.

§ 2. Umieszczenie indosu nie uchyla uwolnienia, jeżeli nastąpiło po umieszczeniu adnotacji, wymienionej w punkcie 5 § 1.

§ 3. Jeżeli przyjęcie weksla, wymienionego w § 1, nie nastąpiło w ciągu miesiąca od daty wystawienia, uwolnienie od opłaty stemplowej ustaje i ma być uiszczona kwota, należna w myśl art. 122 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404). W tym celu trasat powinien w ciągu 3 dni po upływie wymienionego okresu miesięcznego uwidocznić w rejestrze (§ 1) kwotę opłaty stemplowej; w ciągu 10 dni po upływie każdego miesiąca, w którym nastąpiło wpisanie kwot opłat steplowych, należy wnieść do kasy urzędu skarbowego ich sumę wraz z dodatkiem 10%-wym i datę uiszczenia podać w rejestrze. Ma zastosowanie ustęp ostatni § 46 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

Ustęp poprzedni ma zastosowanie również w razie otrzymania przez trasata wiadomości, że towar, którego dotyczy dokument przewozowy (§ 1, punkt 3), nie zostanie wywieziony z Polski. Trasat powinien w ciągu 3 dni po otrzymaniu tej wiadomości uwidocznić w rejestrze kwotę opłaty stemplowej.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do weksli, wystawionych począwszy od tego dnia.

Z Rady Traktatowej Samorządów i Organizacyj Gospodarczych

Dnia 31 b. m. odbędzie się posiedzenie Rady Traktatowej Samorządów i Organizacyj Gospodarczych, które zwołane zostało dla rozważenia szeregu spraw, związanych z rokowaniami handlowemi, rozpoczynającemi się w najbliższym czasie, jak zwykle przy czynnym udziale Rady.

Jak wiadomo Rada Traktatowa została utworzona w r. 1932 z inicjatywy Związku Izb Przemysłowo - Handlowych przy współudziale samorządów: gospodarczego, rolniczego i rzemieślniczego oraz centralnych, wolnych organizacyj gospodarczych.

Dotychczasowe prace Rady Traktatowej oddały Państwu i sferom gospodarczym poważne usługi zarówno przez przygotowywanie materjałów negocjacyjnych, jak i przez wpływ na wyniki samych rokowań. Rada Traktatowa reprezentuje, jak wiadomo, nie zawsze ze sobą zgodne interesy przemysłu, handlu, rzemiosła oraz rolnictwa — tem niemniej nie było dotychczas wypadku, aby stanowisko Rady w poszczególnych sprawach nie było oparte na ścisłej koordynacji opinij — poglądów wszystkich zainteresowanych czynników gospodarczych. Dzięki temu wpływ Rady na naszą politykę traktatową jest tak poważny. Należy sądzić, że w dalszej swej działalności Rada, podobnie jak dotychczas, oddziaływać będzie na korzystne dla Państwa i życia gospodarczego kształtowanie się umów i traktatów handlowych, od których brzmienia zależą warunki obrotów towarowych z zagranicą.

Dr. LEON SZPER

Polskie papiery procentowe

znakomita lokata oszczędności

Aktualniejsze z każdym rokiem zagadnienie oszczędności nabiera specjalnego znaczenia w okresie usilnego dążenia do osiągnięcia równowagi budżetu państwa, samorządów, instytucji, przedsiębiorstw i jednostek, stając się jednym z pierwszych nakazów dnia.

Rok, dzielący nas od ostatniego międzynarodowego dnia oszczędności, zaznaczył się u nas, mimo niepomyślnego kształtowania się światowej konjunktury gospodarczej i politycznej, pewnym dalszym postępem kapitalizacji. Ogólna suma wkładów oszczędnościowych w kraju wzrosła już w pierwszym kwartale r. b. z 1631 miljonów do 1713 miljonów złotych. Wkłady w bankach „akcyjnych" wzrosły w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy z 468 do 514 miljonów złotych.

Przed rokiem poruszyłem na tem miejscu konieczność zwrócenia większej, niż dotychczas uwagi na nasze papiery procentowe, zarówno państwowe, jak i samorządowe. Papiery te, znakomicie ugruntowane i zabezpieczone, przynosząc posiadaczom znakomite oprocentowanie kapitału, są pierwszorzędnym objektem lokaty oszczędności. Dowodem ich solidności i odporności jest fakt, że w ciągu roku, który zaznaczył się warunkami najbardziej niesprzyjającemi dla pomyślnego kształtowania się kursów papierów na całym świecie, papiery nasze kursy swe naogół utrzymały, a niektóre z nich, jak naprz. 6% Pożyczka 1920 roku, 8% Pożyczka „Dillonowska", osiągnęły nawet poważne zwyżki kursowe. W tym samym okresie najprzedniejsze papiery zagraniczne poniosły mniej albo bardziej znaczne straty kursowe: zacytuję tylko dla przykładu dwa przodujące papiery francuskie, o których wspominałem na tem miejscu w roku zeszłym: 4% Pożyczka walutowa z r. 1925 spadła z 97.60 do 80.30, akcje Banku Francuskiego, mające we Francji, jak wiadomo, charakter papieru wybitnie lokacyjnego, spadły z 10625 do 8855.

Pierwszorzędne nasze papiery lokacyjne zasługują w zupełności na to, aby znaczniejsza, niż dotychczas część oszczędności była w nich lokowana. Niezależnie od korzyści, jakie osiągną posiadacze tych papierów, chętniejsze ustosunkowanie się do nich spowoduje od tak dawna wyczekiwane choć częściowe ożywienie rynku, a w dalszej konsekwencji przerwie może panujący od dłuższego jeszcze czasu zastój w działalności emisyjnej.

Z nędzy do pieniędzy

„Co możesz... —zarób. Wszystkiego nie rozchoduj odrazu. Resztę schowaj na jutro. — Jest to zasada, która myśl ludzką i trudy przemienia na złoto". — Zaledwie przed laty 17 odrodziła się Polska — po wiekowej niewoli i ruinach powojennych — z pustym skarbem lecz z niezłomną wolą do zachowania bytu mocarstwowego i samodzielności ekonomicznej. To też zasoby pieniężne, jako wynik pracy twórczej narodu, stale wzrastają, skoro się zważy, że w samych tylko — K. K. O. — Komunalnych Kasach Oszczędności (366 zakładów regjonalnych) nagromadzono już bezmała 700 miljonów zł. kapitałów przy 1.300.000 wkładców.

Te zasoby pieniężne o **charakterze lokalnym wywierają przemożny wpływ na życie gospodarcze Polski, obsługując potrzeby finansowe szerokich mas ludności.** — Wzorem przeto Państw zachodnich ogół oszczędzający coraz bardziej się garnie do K. K. O., jako instytucyj lokalnych, stojących atoli na czele kapitalizacji w Polsce. — Założona przed 7 laty, jako Instytucja **o cechach użyteczności publicznej i pupilarnej gwarancji funduszów lokowanych** (vide Dekret p. Prezydenta Rzplitej z dn. 13—IV—27 r.), K. K. O. pow. Warsz. z siedzibą w Warszawie (na rozległy okręg podstołeczny) zdołała dzięki stałemu rozrostowi zespolić przy sobie 34.712 wkładców (książeczek) z 23.507.856 zł. wkładów i lokat przy 120 miljonach zł. obrotu rocznego. **Niewzruszona rękojmia funduszów lokowanych w K. K. O., ustawowo poręczona całym majątkiem Związku Poręczającego** (5 miast i 26 gmin) zapewnia temu zakładowi ugruntowaną działalność, wolną od wszelkiego biurokratyzmu przy bezwzględnej zarazem tajemnicy lokat i wkładów. Liczna klijentela, codziennie (do 1.000 osób) przez K. K. O. pow. Warsz. obsługiwana, jest najlepszym sprawdzianem zaufania społeczeństwa do tej Instytucji, posiadającej już siedzibę własną w gmachu, nabytym przed 2-ma laty po Banku Przemysłowców Polskich (ul. Zgoda Nr. 7) oraz Oddziały: Pruszków, Piaseczno, Nowy-Dwór i Jeziorna. K. K. O. wydaje książeczki na okaziciela oraz imienne i za hasłem, prowadzi rachunki czekowe, udziela pożyczek: pod zastaw walorów, hipotek i na weksle poręczone. Godziny czynności: od 8½ rano do 7½ popoł. (bez przerwy).

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie

Towarzystwo, założone w roku 1825, obchodziło już w Polsce Odrodzonej stulecie swego istnienia, w ciągu którego oddało rolnictwu polskiemu usługi, które trudnoby było wogóle zesumować. Działalnością swą obejmowało teren b. Królestwa Kongresowego. W wyniku wojny światowej część obszaru, podlegającego poprzednio jego działalności, w ilości 296 dóbr — znalazło się poza granicami Rzeczypospolitej; dotyczy to w szczególności ziem, znajdujących się na terenie obecnej Litwy.

Stosownie do ustawy (statutu) Towarzystwa (Dz. Ust. R. P. z dnia 20 lutego 1933 r. Nr. 10, poz. 66) obecnie terenem działalności Towarzystwa są województwa: warszawskie, łódzkie, kieleckie, lubelskie, białostockie, nowogródzkie, poleskie i wileńskie. Siedziba Towarzystwa mieści się w Warszawie, a członkami jego czyli stowarzyszonymi są wszyscy właściciele dóbr, obciążonych pożyczkami hipotecznemi Towarzystwa.

Towarzystwo zostaje pod nadzorem Ministra Skarbu i podlega z tego tytułu nadzorowi stałemu Komisarza Rządowego, mianowanego przez Ministra Skarbu.

Całe terytorjum, na którem działa Towarzystwo, podzielone jest na okręgi wyborcze, które wybierają radców okręgowych na przeciąg czterech lat, z tem, że po upływie dwuch lat od pierwszych wyborów połowa ich ustępuje miejsca nowowybranym. Radcowie Okręgowi są członkami Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa i wybierają ze swego grona członków Komitetu Towarzystwa, a mianowicie: prezesa, wiceprezesa i dziewięciu radców — wszystkich na lat cztery, oraz na dwa lata trzech zastępców radców Komitetu. Komitet Towarzystwa wybiera Dyrekcję Główną w składzie trzech do pięciu dyrektorów i dwuch zastępców dyrektorów. Pozatem Komitet Towarzystwa wyłania ze swego składu, wykazanego wyżej, Komitet Wykonawczy, który składa się z Prezesa Komitetu lub jego zastępcy i dwuch radców Komitetu.

Towarzystwo udziela pożyczek długoterminowych w listach zastawnych według nominalnej ich wartości, na dobra, mające urządzoną hipotekę z tem, że wysokość pożyczki w listach zastawnych nie może przekraczać połowy wartości szacunkowej dóbr, przyczem szacunek dóbr ustanawiają Władze Towarzystwa na podstawie taksy, podług przepisów, przez Ogólne Zebranie tych Władz uchwalanych i zatwierdzanych przez Ministra Skarbu. Pożyczki te są hipotekowane na całości dóbr na pierwszem miejscu działu IV wykazu hipotecznego. Wszystkie wpisy kolejne na rzecz Towarzystwa korzystają z równego pierwszeństwa hipotecznego.

Listy zastawne Towarzystwa są wystawiane w miarę udzielania pożyczek na sumy równe cyfrze każdej pożyczki; ogólna zatem wartość nominalna listów zastawnych w obieg wypuszczonych, nie może przekraczać ogólnej sumy pożyczek Towarzystwa w listach zastawnych, na dobrach zahipotekowanych. Ogólny nadzór nad dobrami, obciążonemi pożyczkami Towarzystwa, jak również nad przygotowaniem listów zastawnych i kuponów jest obowiązkiem Dyrekcji Głównej Towarzystwa.

Pozatem kontrolę nad listami zastawnemi sprawuje Komitet Właścicieli listów zastawnych Towarzystwa, który to Komitet składa się z prezesa i czterech radców, wybieranych na lat cztery przez zebranie właścicieli listów zastawnych, zwoływane co dwa lata przez prezesa Komitetu Właścicieli listów zastawnych w Warszawie w miesiącu wrześniu. W szczególności Komitet ten ma obowiązek sprawdzania dwa razy do roku, czy pozostająca w obiegu suma listów zastawnych nie przekracza sumy odpowiednich pożyczek, zabezpieczonych hipotecznie, a prezes Komitetu lub jego zastępca powinien być zasadniczo obecny przy rocznych rewizjach rachunkowości i kas Towarzystwa, przy losowaniu listów zastawnych i przygotowawczych do tego czynnościach oraz przy paleniu umorzonych listów zastawnych i kuponów, jak również poprzedniem sprawdzaniu ich ilości, wartości i numerów z księgami Towarzystwa. Pozatem Komitet Właścicieli listów zastawnych ma prawo przedstawienia Dyrekcji Głównej i Komitetowi Towarzystwa swoje wnioski w zakresie przysługujących mu atrybucyj. W razie wykrycia uchybień Dyrekcji Głównej lub jej urzędników, przynoszących szkodę właścicielom listów zastawnych, Komitet ten wnosi zażalenia do Komitetu Towarzystwa, a na Komitet Towarzystwa — do Ministra Skarbu.

Procenty (kupony) od listów zastawnych Towarzystwa są wypłacane co pół roku, poczynając od 22 czerwca i 22 grudnia każdego roku, a umorzenie listów odbywa się co pół roku i może być dokonywane bądź przez losowanie, bądź przez wykup według uznania Władz Towarzystwa. Za listy wylosowane Towarzystwo wypłaca pełną ich wartość nominalną. Terminowa wypłata za kupony i wylosowane listy zastawne jest zabezpieczona na ratach, płaconych od pożyczek, na funduszu rezerwowym Towarzystwa, na wszelkiej innej ruchomej i nieruchomej własności Towarzystwa oraz na ogólnej odpowiedzialności wszystkich dóbr, obciążonych pożyczkami, które za wszelkie zobowiązania Towarzystwa odpowiadają w stosunku do nieumorzonych pożyczek.

Poniżej podane zestawienie wykazuje stan emisji listów zastawnych Towarzystwa na dzień 1 października 1935 r.:

L. Z. złotowe:
4½% serji V — zł. 211.093.134,—
4% serji VI — zł. 6.864.616,—

L. Z. dolarowe:
8% serji z r. 1924, poręczone przez Skarb Państwa dol. 981.650,—

L. Z. frankowe:
6% serji z r. 1929 frs. 45.600.000,—

Wspomnienie pośmiertne

W dniu 26 b. m. po dłuższej chorobie rozstał się z tym światem ś. p. Józef Dzięciołowski, dyrektor drukarni „Kurjera Warszawskiego".

Zmarły urodził się w Warszawie 6 marca 1863 r. Będąc młodzieńcem 25-letnim, rozpoczął swą pracę zawodową w Kurjerze Warszawskim, jako pracownik zecerski.

Jako wybitny fachowiec i niezmordowany pracownik stopniowo wybija się na coraz wyższy szczebel w swoim zawodzie aż do kierownika zakładów drukarskich Kurjera Warszawskiego, na którem to stanowisku pozostaje aż do zgonu.

Dzięki swej uprzejmości oraz zaletom charakteru ś. p. Dzięciołowski zyskał sobie uznanie nie tylko wydawców, całego zespołu dziennikarzy i literatów, lecz kolegów i podwładnych, z którymi stykał się w ciągu swej 47-letniej pracy zawodowej.

Ze śmiercią ś. p. Dzięciołowskiego schodzi do grobu postać bardzo popularna o nieskazitelnym charakterze i rzadkiej dobroci serca.

Cześć Jego pamięci!

Z instytucyj kredytu długoterminowego

Piotrkowskie Tow. Kred. Miejsk.

Stan obiegu listów zastawnych na 1 października 1935 r.:

5% konwers. z 1925 r. zł. 2.463.695.
5% z 1933 r. (dawniej 8%) zł. 8.591.250.

Kto posiada jakiekolwiek papiery wartościowe musi czytać Gazetę Giełdową i Losowań, aby uniknąć strat spowodu zastrzeżeń

Towarzystwo Kredytowe Miejskie

w Warszawie ul. Czackiego Nr. 23

Towarzystwo założone zostało na podstawie statutu, zatwierdzonego w dniu 12 stycznia 1870 r.

Listy zastawne Towarzystwa stale korzystały z dużego zaufania, gdyż bezpieczeństwo ich o-parte jest: na hipotekach, zabezpieczających poszczególne pożyczki, udzielane w listach zastawnych na kapitale zasobowym, na całym majątku ruchomym i nieruchomym Towarzystwa, oraz ponadto na dodatkowej odpowiedzialności zbiorowej wszystkich nieruchomości, obciążonych pożyczkami Towarzystwa.

Już w pierwszym roku istnienia Towarzystwa skorzystało z jego pożyczek 349 właścicieli nieruchomości na ogólną sumę 4.138.800 rub. w roku zaś 1914 Towarzystwo miało już pożyczek na ogólną sumę 170 milj. rubli przy kapitale zasobowym 11 milj. rubli.

Od 1925 r. Towarzystwo udzieliło nowych pożyczek na 132 milj. złotych i zdołało zebrać kapitał zasobowy w wysokości bilansowej zł. 9.154.193 (wartość realizacyjna kapitału zasobowego przekracza obecnie zł. 10.000.000), płacąc zawsze we właściwych terminach należności za kupony oraz za wylosowane listy zastawne.

Stan listów zastawnych Towarzystwa, pozostających w obiegu na 1 października 1935 r., wynosi:

4½% konwersyjne z 1925 r. zł. 13.433.550.

5% konwersyjne z 1925 r. zł. 35.602.300.

5% emitowane po 1925 r. zł. 128.374.200.

Ogółem zł. 177.410.050.

Losowanie listów zastawnych odbywa się corocznie w dn. 2 maja i 2 listopada, przyczem za wylosowane listy zastawne wypłaca się gotowizną pełną ich wartość nominalną.

Statut Towarzystwa, zatwierdzony przez b. władze zaborcze, zmieniony został rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 7 sierpnia 1935 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 401). Zmiana dokonana została celem dostosowania statutu do ustawodawstwa polskiego z zachowaniem jednak w mocy dotychczasowych podstawowych zasad finansowych statutu, gdyż wykazały one całkowitą żywotność, zapewniając rozwój i pożyteczną działalność Towarzystwa w ciągu kilkudziesięciu lat jego istnienia.

Położenie gospodarcze Polski

w sierpniu 1935 r.

w oświetleniu Banku Gospodarstwa Krajowego

Ogólna Charakterystyka

Zauważone już w poprzednim miesiącu ożywienie w niektórych działach wytwórczości przybrało w sierpniu większy zakres, zwłaszcza we włókiennictwie i przemysłach związanych z ruchem budowlano-inwestycyjnym. W związku z tem nastąpił z jednej strony wzrost operacyj kredytowych, z drugiej — nieznaczny odpływ wkładów, wycofywanych dla celów produkcyjnych. Na wzrost operacyj kredytowych złożyło się również uruchomienie kredytów rolniczych, udzielanych na zakup nowych zbiorów. Wypłacalność odbiorców w przemyśle i handlu doznała dalszej poprawy; poprawiła się również słaba dotąd wypłacalność rolnictwa. Na rynku papierów wartościowych panowała podobnie jak na giełdach zagranicznych tendencja spadkowa przy zmniejszonych obrotach.

Sytuacja rolnictwa doznała w sierpniu pewnej poprawy. Złożyło się na to ukończenie zbiorów, które w roku bieżącym utrzymały się na zadowalającym poziomie, oraz poczynione ulgi w świadczeniach publicznych. W porównaniu z latami poprzedniemi ujawniła się w roku bieżącym stosunkowo niewielka podaż zbóż i główniejszych artykułów hodowlanych. W związku z tem oraz pod wpływem sytuacji na rynkach międzynarodowych nastąpiła dalsza zwyżka cen artykułów hodowlanych oraz wstrzymanie tendencji spadkowej, a nawet zwyżka cen zboża.

W związku ze spodziewanym wzrostem zapotrzebowania ze strony ludności wiejskiej w przemyśle włókienniczym zaznaczyło się wzmożenie wytwórczości i zwyżka obrotów temi artykułami, przedewszystkiem w handlu hurtowym. Na wzrost produkcji przemysłowej wpływa pozatem dalszy rozwój ruchu inwestycyjnego w zakresie budownictwa mieszkaniowego i robót publicznych. Objawiło się to w poprawie produkcji przemysłów mineralnego i metalowego, a pozatem w utrzymaniu się zbytu artykułów hutniczych na rynku wewnętrznym na poziomie o kilkadziesiąt procent wyższym niż w tym samym miesiącu lat poprzednich. Wydobycie i zbyt węgla w porównaniu z miesiącem poprzednim pozostały bez zmian, były jednak niższe niż w tym samym miesiącu 1934 r., na co wpłynęło zmniejszenie w roku bieżącym wywozu węgla. Przemysł naftowy zwiększył nieco produkcję w związku ze wzrostem zbytu na rynku wewnętrznym. Nieznaczną zwyżkę zatrudnienia wykazuje pozatem przemysł spożywczy, natomiast w przemyśle drzewnym nastąpiło sezonowe osłabienie.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym utrzymały się bez większych zmian. Również obroty handlowe z zagranicą pozostały na poziomie z poprzedniego miesiąca. Saldo dodatnie tych obrotów zostało nadal utrzymane.

Wzrost zatrudnienia w przemyśle wpłynął na dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o około 30 tysięcy.

Rynek pieniężny.

Na **międzynarodowych rynkach pieniężnych** dało się zauważyć w ciągu sierpnia znaczne u-spokojenie, objawiające się przedewszystkiem obniżeniem disagia w handlu terminowym dewizami państw bloku złotego, których sytuacja w poprzednich miesiącach była oceniana bardzo pesymistycznie. W Londynie kursy dewiz na Paryż przy tranzakcjach trzymiesięcznych były notowane z disagiem wynoszącem 1.6 — 2%. Nieco większe disagio posiadała dewiza na Amsterdam i Zurich, mianowicie 2,5—3,1%. Dewiza włoska posiadała w dalszym ciągu najwyższe disagio, przekraczające na początku miesiąca przy tranzakcjach trzymiesięcznych 10% poniżej kursu dziennego. Pod koniec miesiąca disagio to spadło do 7%, aby w pierwszych dniach września znów powrócić do dawnej wysokości. Dużej poprawy w ciągu sierpnia doznała dewiza na Brukselę, która na początku miesiąca była sprzedawana z disagiem 0,5% a pod koniec sierpnia z disagiem wynoszącem 0.2—0,3%.

Przy tranzakcjach gotówkowych silną tendencję zwyżkową na wszystkich giełdach wykazywał przedewszystkiem Londyn, a w nieco mniejszym stopniu — New York. Zwyżkowo kształtowały się również kursy walut skandynawskich, francuskiej i złotego polskiego. Na wzmocnienie funta, dolara i franka franc. wpłynęło głównie skupywanie tych dewiz przez rząd włoski w związku z przygotowaniami wojennemi. Natomiast straty na kursach wykazały waluty: szwajcarska, belgijska, niemiecka, holenderska i włoska.

Pod wpływem uspokojenia obniżkę stopy dyskontowej w sierpniu przeprowadziły banki biletowe Holandji z 6 do 5% (2.VIII), Francji z 3½ do 3% (8.VIII), Bułgarji z 7 do 6% (15.VIII), Węgier z 4½ do 4% (28.VIII) i Hiszpanji z 5½ do 5%. Natomiast podwyżkę dyskonta wprowadziły: Bank Włoski z 3½ do 4½% (12.VIII, a 9.IX podniesiono stopę do 5%) i Bank Duński z 2½ do 3½% (21.VIII).

W Londynie panowała nadal duża płynność mimo, że dopływ kapitałów z kontynentu był mniejszy w porównaniu z lipcem. Ceny pieniądza utrzymały się naogół na dawnym poziomie.

(dokończenie na str. 13).

Położenie gospodarcze Polski

(dokończenie)

Rynek paryski wykazał również dużą płynność. Dzięki temu ceny pieniądza dziennego spadły z 3½% w poprzednim miesiącu do 3—2⁷/₈%. W New Yorku podaż pieniądza była tak duża, że ceny utrzymały się nadal na poziomie bliskim zera. Za pieniądz dzienny płacono ¼%, za akcepty bankowe ⅛ — ³/₁₆%. Mimo to emisje rządowe znajdowały zbyt z pewnemi trudnościami.

Na rynkach papierów wartościowych w początkach sierpnia panowała tendencja zwyżkowa. Szczególnie silnie wystąpiła ona w New Yorku. Począwszy jednak od drugiego tygodnia sierpnia zaznaczyło się zmniejszenie zainteresowania papierami wartościowemi i powszechny spadek kursów.

W **Polsce** w ciągu sierpnia, w związku z sezonowem ożywieniem w niektórych branżach przemysłu (głównie włókienniczego), a następnie skutkiem uruchomienia kredytów rolniczych oraz w związku z dalszym rozwojem budownictwa, nastąpił wzrost operacyj kredytowych, głównie dyskontowych, a w mniejszym stopniu pożyczek terminowych. Pod wpływem wzrostu obrotów gospodarczych nastąpiło również zmniejszenie wkładów wszystkich rodzajów, choć na sumy stosunkowo nieznaczne. Na giełdach krajowych nastąpiło pod wpływem sytuacji na giełdach zagranicznych zmniejszenie obrotów i powszechna zniżka kursów. Wypłacalność kredytobiorców wykazała w sierpniu pewną poprawę, na którą przedewszystkiem wpłynęła poprawa położenia finansowego rolnictwa.

Stan rachunków **Banku Polskiego** przedstawiał się w sierpniu następująco: portfel wekslowy zwiększył się o 8,7 milj. do 649,6 milj. zł., pożyczki na zastaw papierów wartościowych o 10,5 milj. do 56,1 milj. zł. i portfel zdyskontowanych biletów skarbowych o 4,9 milj. do 59,6 milj. zł. Zapas złota wzrósł o 0,4 milj. do 511,5 milj. zł. natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz skurczył się o 3,8 milj. do 10,8 milj. zł. Prywatne rachunki żyrowe zmniejszyły się poważnie, bo o 49,5 milj. do 133,0 milj. zł. W wyniku powyższych zmian obieg biletów bankowych podniósł się o 50,9 milj. do 982,6 milj. zł. Pokrycie złotem obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań wynosiło w końcu sierpnia 49,13% wobec 49,06% na ultimo lipca, przekraczając normę statutową o przeszło 19 punktów.

Banki Państwowe.

W bilansie **Banku Gospodarstwa Krajowego** zaszły w sierpniu r. b. następujące zmiany: w pasywach zmniejszyły się wkłady à vista o 1,7 milj. do 175,5 milj. zł. i wkłady terminowe o 0,3 milj. do 79,6 milj. zł., natomiast różne salda kredytowe wzrosły o 0,7 milj. do 16,3 milj. zł. Redyskonto weksli zmniejszyło się o 5,9 milj. zł. do 24,3 milj. zł. Na rachunkach korespondentów skurczyła się pozycja banków „loro" o 5,7 milj. do 20,0 milj. zł., podczas gdy pozycja banków „nostro" wzrosła o 9,1 milj. do 15,6 milj. zł. Po stronie aktywów w kredytach krótkoterminowych zmniejszył się portfel weksli zdyskontowanych o 2,5 milj. do 97,8 milj. zł., natomiast wzrosły pożyczki terminowe o 5,7 milj. do 33,2 milj. zł., należności z tytułu układów konwersyjnych o 0,2 milj. do 21,0 milj. zł. oraz kredyty w rachunkach bieżących o 1,8 milj. do 140,7 milj. zł. Suma kredytów długoterminowych gotówkowych wynosiła w sierpniu 173,1 milj. zł., a stan pożyczek w listach zastawnych i obligacjach 798,2 milj. zł. W dziale operacyj ze Skarbem Państwa wzrosły pożyczki budowlane o dalsze 5,2 milj. do 371,0 milj. zł. oraz różne kredyty i rachunki specjalne o 8,7 milj. do 264,1 milj. zł. Suma bilansowa bez inkasa oraz gwarancyj i akceptacyj wynosiła 2.204,0 milj. zł. w końcu sierpnia wobec 2.184,8 milj. zł. w miesiącu poprzednim.

W **Państwowym Banku Rolnym** nastąpił w sierpniu wzrost kredytów krótko- i średnioterminowych o 3,8 milj. do 186,8 milj. zł. Stan pożyczek w listach zastawnych i obligacjach meljoracyjnych lekko obniżył się o 0,1 milj. do sumy 246,0 milj. zł. Pożyczki z funduszów rządowych administrowanych przez Bank poważnie spadły o 60,4 milj. do 760,4 milj. zł.

Po stronie biernej zmniejszyły się wkłady terminowe i na książeczki oszczędnościowe o 1,9 milj. do 70,8 milj. zł. i rachunki czekowe o — 4,1 milj. do 38,8 milj. zł. Redyskonto wzrosło o 8,2 milj. do 165,0 milj. zł. Lokaty terminowe skarbowe na cele pomocy kredytowej dla rolnictwa zwiększyły się o 5,0 milj. do 12,3 milj. zł. Fundusz oddłużenia skurczył się o dalsze 0,5 milj. do 47,4 milj. zł. Fundusze rządowe administrowane przez Bank zwiększyły się o 4,9 milj. do 870,9 milj. zł.

Suma bilansowa zwiększyła się w sierpniu o 14,3 milj. do 1.929,1 milj. zł.

W **Pocztowej Kasie Oszczędności** wkłady oszczędnościowe łącznie z wkładami zwaloryzowanemi wzrosły na koniec sierpnia o 0,8 milj. do 673,4 milj. zł., natomiast wkłady czekowe poważnie zmalały o 17,4 milj. do 192,7 milj. zł. W aktywach nastąpiło zmniejszenie stanu kasy i sum do dyspozycji o 29,1 milj. do 116,5 milj. zł., a portfel własnych papierów wartościowych zwiększył się nieznacznie o 0,1 milj. do 627 milj. zł.

W **komunalnych kasach oszczędności** nastąpił w sierpniu spadek wkładów oszczędnościowych o 1,4 milj. do 621,6 milj. zł. oraz wkładów na rachunkach bieżących i czekowych o 2,6 milj. do 63,0 milj. zł.

Biuletyn Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Wyszedł z druku biuletyn Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie i zawiera treść następującą:

Prawo mleczarskie — Sytuacja gospodarcza okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w miesiącu wrześniu 1935 r. — Sprawozdanie z sytuacji eksportowej — Działalność Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. i Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie do dnia 30 września 1935 r. — Sprawy: polityki gospodarczej, skarbowej, handlu zagranicznego, traktatów handlowych, handlu wewnętrznego, z zakresu prawa gospodarczego, administracji stosunków gospodarczych, — służby świadczeń oraz kształcenia zawodowego.

Udział Izby w wykonywaniu administracji stosunków gospodarczych — ustalenie stanu faktycznego — Popieranie wytwórczości krajowej — Prace statystyczne Izby — Działalność Izby na prowincji — Kalendarzyk posiedzeń — Dział informacyj gospodarczych — Dział bibljograficzny.

Odpowiedzi Redakcji

WP. **H. Czerwiński** w miejscu. Niewylosowane i nic nie wygrały.

WP. **Por. Mucharski** w miejscu. Wylosowane do amortyzacji w jednem z ciągnień poprzednich.

WP. **Smolarski** w miejscu. Nic nie wygrał.

WP. **J. Dzierżanowski** w miejscu. Kursu akcyj St. Mech. określić nie można, gdyż nie sposób je zrealizować. Losowania Prem. Poż. Holenderskich Biał. Krzyża zostały zawieszone w 1933 r. Do tego czasu nic nie wygrały i nie zostały wylosowane. Prem. Poż. Węgierska z 1888 r. oraz Austrjacka Czerw. Krzyża już dawno zostały wycofane z obiegu i są bezwartościowe. Prem. Poż. Rotterdamskie z 1882 r. nie losują się, gdyż w 1894 r. zostały skonwertowane na flh. 1.50. Ostatnia tabela Bonów Wystawy Paryskiej z 1889 r. z 15 b. m. jeszcze nie nadeszła. Tabeli restantów nie posiadamy, Prem. Poż. Włoska Czerw. Krzyża Nr. 1098/10 oraz Prem. Poż. Serbska z 1888. Nr. 4597/58 zostały wylosowane do amortyzacji w jednem z ciągnień poprzednich. Pozostałe premjówki niewylosowane i nic nie wygrały.

WP. **Ponczewski** w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WP. **Bielińska** w miejscu. 4 prem. poż. Rzymskie (Bevilacqua la Masa) Nr.Nr. 2376/14, 9748/57, 13697/77, 20990/71 zostały wylosowane do amortyzacji w jednem z ciągnień poprzednich. Piata sztuka — niewylosowana i nic nie wygrała.

Przemówienie Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie min. Czesława Klarnera,

wygłoszone na Plenarnem Zebraniu Izby w dniu 17-ym października 1935 r.

Sądzę, iż jest rzeczą konieczną, ze względu na enuncjację zarówno Prezesa Rady Ministrów, skierowaną do prasy, jak i na przemówienie przez radjo, wypowiedziane przez Ministra Skarbu, ażebyśmy choćby w największym skrócie ustosunkowali się wobec tych oświadczeń.

Jest to tembardziej wskazane wobec oświadczenia Pana Premjera, że wysiłki nowego Rządu, oparte o harmonijną współpracę z Izbami Ustawodawczemi, mają być przeniesione na front życia gospodarczego.

Wolą Rządu jest, aby do tej walki o rozwój gospodarstwa narodowego przyciągnąć wszystkie zdrowe, twórcze i aktywne czynniki społeczne, a zarazem aby stępić i usunąć działanie tych wszystkich hamulców, które wstrzymują rozwój życia gospodarczego oraz zdrową inicjatywę prywatną.

Mocne i lapidarne określenia stanowiska nowego Rządu w zakresie spraw gospodarczych w enuncjacji Prezesa Rady Ministrów znajdują należyty rozwój w przemówieniu Ministra Kwiatkowskiego, którego tu doskonale znamy również, jako twórcę naszego samorządu gospodarczego.

W imieniu Związku Izb wysłaliśmy już depesze zarówno do Prezesa Rady Ministrów, jak i Ministra Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu, stwierdzające naszą pełną gotowość do współpracy, stosownie do apelu Rządu.

Rozumiemy doskonale, iż do współpracy tej nikt nie jest tak powołany, jak samorząd gospodarczy. Na apel ten odpowiemy zarówno przez pogłębienie z naszego stanowiska zagadnień polityki gospodarczej, jak i przyczyniając się, jako kierownicy poszczególnych gałęzi życia gospodarczego i pojedyńczych warsztatów pracy zgodnie z ogólnemi wytycznemi Rządu.

Moje przemówienie ma za zadanie jedynie tylko zapoczątkowanie dyskusji, gdyż zgodnie z decyzją Związku Izb przystąpiliśmy już do zorganizowania Kongresu Izb Przemysłowo-Handlowych, którego zadaniem będzie właśnie pogłębienie i uzgodnienie stanowiska całego życia gospodarczego we wszystkich najważniejszych sprawach. Niemniej nasza Izba, nie czekając na Kongres, może swoje stanowisko w stosunku do różnych problemów ujawnić już na tem zebraniu.

Jestem w tej szczęśliwej sytuacji, że nie potrzebuję w tym zakresie improwizować.

Stanowisko nasze było już niejednokrotnie wypowiadane i nie ulega w swych głównych linjach poważniejszym zmianom.

Witamy z największem uznaniem dążenie Rządu do nawiązania kontaktu ze społeczeństwem w tych celach, które sformułowane zostały w enuncjacjach dwuch najmiarodajniejszych jego reprezentantów. Enuncjacje te świadczą, że nowy Rząd w dotychczasowych metodach polityki gospodarczej pragnąłby wprowadzić korektywy. Rozumiemy, że w Polsce nie jest tak dobrze, aby tych korektyw nie trzeba było i nie można było wprowadzać.

Byłoby wielką niesprawiedliwością, gdybyśmy nie stwierdzili, że dotychczasowa polityka poprzednich Rządów wprowadziła dużo trwałych wartości do naszej gospodarki, ale z drugiej strony byłoby błędem, gdybyśmy nie stwierdzili, że te wartości osiągnięte zostały kosztem wielkich ofiar, powodujących z konieczności równanie wszystkiego w dół. Taka metoda winna być uważana w polityce gospodarczej jako metoda przejściowa i musi być stosowana tylko przez pewien możliwie najkrótszy okres czasu.

Rozumiejąc, iż stosownie do zgłoszonej zapowiedzi Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu, jako wicepremjera gospodarczego, nastąpi zmiana linji polityki gospadarczej — sądzimy jednak, że przejście do polityki „ofensywy gospodarczej" wymaga i będzie możliwe pod warunkiem szybkiego zamknięcia cyklu procesów deflacyjnych, które powinny objąć te dziedziny gospodarki publicznej, które pozostały do tej pory poza nawiasem tej polityki.

Po zakończeniu tych procesów zadaniem polityki gospodarczej będzie stałe podnoszenie poziomu życia gospodarczego. Państwo zarówno od strony budżetu, jak i od strony obronności jest w największym stopniu zainteresowane w rozwoju dynamicznych sił społeczeństwa.

Nie może być zamożnego Skarbu, gdy obywatel jest wycieńczony i gdy dochód społeczny jest znikomy.

Także cierpi na tem obronność Państwa, gdy nawet najdzielniejsza armja nie ma oparcia o mocny organizm gospodarczy całego Państwa.

Zagadnienie rozwoju życia gospodarczego, obejmującego wszystkie, od najdrobniejszych, warsztaty pracy narodowej, musimy wysunąć na przodujące stanowisko, na czoło zagadnień państwowych, z zastrzeżeniem, iż proces rozwojowy może postępować jedynie tylko po zdrowej linji.

Polska, w zestawieniu z innemi, bardziej uprzemysłowionemi i silniej zainwestowanemi krajami, jest raczej w szczęśliwszem położeniu, gdyż jako kraj o nader dużych możliwościach rozwoju konsumcji wewnętrznej mogłaby kierować się takim programem gospodarczym ,który nadaje się całkowicie do zastosowania i w okresie kryzysu i w okresie prosperacji i który stanowićby mógł wytyczne dla naszej polityki ofensywnej, zdolnej zastąpić naszą dotychczasową politykę defensywną.

Naczelnem hasłem polityki ofensywnej powinno być zdobywanie postępów powolnych, lecz trwałych w zakresie dochodu społecznego.

Gdy chodzi o powiększenie dochodu społecznego — w grę wchodzi interes całego społeczeństwa, wszystkich warsztatów narodowych. I dlatego Polska nie powinna posiadać ani programu prorolniczego, ani proprzemysłowego, ani prohandlowego lub prorzemieślniczego. Nasza polityka powinna uwzględniać w równej mierze wszystkie działy życia gospodarczego.

Jest prawdą prastarą, że myślą przewodnią każdej polityki gospodarczej, każdej pracy, jest rentowność warsztatów pracy, rentowność, jako podstawa ich rozwoju oraz postępu i pomyślności Państwa i społeczeństwa.

Przy zachowaniu zasad taniej produkcji, szczególnie obowiązującej w kraju o słabem wyposażeniu narodowem, o niskim dochodzie społecznym, musimy wzmóc konsumcję, jako główne źródło rozbudowy warsztatów pracy.

Państwo nie powinno być wciągane w wir trudnych, a tak często zawodnych wysiłków na terenie produkcji i wymiany. Tylko bowiem inicjatywa prywatna może i jest obowiązana do ponoszenia wszystkich konsekwencyj ryzyka działalności gospodarczej, obliczonej na zysk.

Czynniki polityki gospodarczej zaś powinny stwarzać warunki, które budzą wewnętrzne zaufanie w społeczeństwie i pobudzają społeczeństwo do jaknajwiększych wysiłków.

Pragnąłbym podkreślić wskazaną w przemówieniu p. Ministra Kwiatkowskiego rolę aparatu administracji gospodarczej we wzmacnianiu lub niszczeniu sił Państwa. Odbiurokratyzowanie tego aparatu przez możliwe stopniowe ograniczanie jego funkcyj, poprzez stałe usprawnienie jego pracy, przez usunięcie marnotrawstwa czasu, byłoby poważną ulgą nietylko dla życia gospodarczego, ale również i dla budżetów publicznych.

Czynnik społeczny, który już dziś jest przyciągany przez Rząd do współpracy, mógłby być przyciągnięty w sposób jeszcze bardziej aktywny, z korzyścią dla jej wyników. Byłaby to również jedna z dróg odciążenia budżetów ciał publicznych.

Wszyscy oczywiście witamy, jako najpilniejsze zadanie Rządu — decyzję realizowania i utrwalenia bezwzględnej równowagi budżetów publicznych, zwłaszcza, że równowaga ta stanowi niewątpliwą i niezbędną podstawę najbardziej kardynalnego warunku wszelkiej konstruktywnej pracy gospodarczej — niezachwianej stabilizacji naszej waluty.

Poważne trudności, piętrzące się na drodze do osiągnięcia tej równowagi, wymagają shierarchizowania potrzeb publicznych i umieszczenia ich w ramach i granicach istotnych możliwości płatniczych społeczeństwa.

Do równowagi budżetów publicznych dążyć należy nietylko w drodze wysiłków w zakresie świadczeń, ale przedewszystkiem zapomocą równoczesnych oszczędności w budżetach, które, idąc w dziesiątki i setki miljonów, a nawet miljardy — zawsze reprezentują poważne możliwości oszczędnościowe bez większego uszczerbku dla interesu publicznego.

Rozumiemy, iż do osiągnięcia równowagi budżetów ciał publicnych dążyć należy — bez sięgania przez nie do źródeł wewnętrznego rynku kredytowego.

A nawzajem życie gospodarcze powinno się stanowczo odzwyczaić od sięgania po pomoce dla celów gospodarczych do budżetu Państwa.

Wypowiadam zatem przekonanie, iż wykorzystywanie sił wewnętrznych rynku kapitałowego powinno być pozostawione inicjatywie prywatno-gospodarczej, na cele odbudowy i rozwoju osłabionych warsztatów produkcji i wymiany.

Raz jeszcze stwierdzę, iż najważniejszym warunkiem rozwoju stosunków gospodarczych jest utrzymanie stabilizacji naszej waluty, która to stabilizacja stanowi historyczną zasługę dotychczasowej polityki i wysiłków rządów poprzednich.

Jako dalszy moment chciałbym podkreślić, że rozumiemy, iż w sytuacji Polski największą wagę trzeba przywiązywać do aktywności bilansu handlowego.

Wysiłki w tym kierunku wypada stale pogłębiać przez wyrównywanie obrotów z temi krajami (zwłaszcza zamorskiemi), które dostarczają nam surowców, po przez dalszy rozwój obrotów z temi wszystkiemi rynkami, z któremi Polska utrzymuje dotąd niedostateczne kontakty, po przez pogłębienie własnej produkcji surowcowej, wreszcie — przez urentownienie eksportu, gdyż eksport nierentujący się poczytywać należy jedynie za malum necesarium, które nie może być tolerowane na stałe.

Ograniczam się do powyższych najogólniejszych stwierdzeń.

Celem mego przemówienia było jedynie podkreślenie, iż deklaracje Rządu znalazły należyty oddźwięk w sferach gospodarczych.

Jednocześnie apeluję do całego życia gospodarczego, aby ono współdziałało jaknajintensywniej z Rządem w pracy nad przełamaniem przeszkód natury gospodarczej i psychicznej, leżących na drodze rozbudowy naszego gospodarstwa narodowego.

Giełdy pieniężne

WARSZAWSKA.
(18.X. — 29.X.)

W okresie sprawozdawczym nastrój na Giełdzie Warszawskiej często się zmieniał to pod wpływem wiadomości z Genewy, to naskutek rozmaitych, niczem nieuzasadnionych, pogłosek, od czasu do czasu rozsiewanych przez nieodpowiedzialnych osobników.

Naogół jednak zaobserwować było można, zwłaszcza w drugiej połowie okresu, pewne uspokojenie i obrady giełdowe potoczyły się w warunkach korzystniejszych.

Na rynku prywatnym nastąpiła zasadnicza zmiana. Kadry nabywców banknotów dolarowych oraz monet złotych z dnia na dzień się zmniejszają.

Kursy stopniowo się obniżają wobec przewagi podaży nad popytem.

Na rynku dewizowym popyt na dewizy zagraniczne znacznie się zmniejszył.

Zapotrzebowanie dzienne było stale i całkowicie pokrywane przez Bank Polski łącznie z innemi bankami.

Nastrój dla dewiz zagranicznych był przeważnie słabszy. Świadczą o tem więcej lub mniej obniżone kursy dewiz na Berlin, Londyn, Medjolan, Nowy Jork, Paryż, Pragę, Zurich oraz państw skandynawskich.

Dewizy na Amsterdam i Brukselę cokolwiek były mocniejsze, natomiast na Madryt pozostały bez zmiany.

Na rynku papierów państwowych nastąpiło osłabienie, które najbardziej się uwydatniło w stosunku do pożyczek, emitowanych w dolarach Stan. Zjedn.

Kursy pożyczek premjowych normowały się niejednolicie. 3% Prem. Poż. Budowlana o drobnostkę się obniżyła, natomiast Dolarówka zyskała na kursie 75 gr. Wreszcie 4% Prem. Poż. Inwestycyjna w sztukach zwykłych była słabsza, wyżej zaś ceniono pełne serje, które były w obrotach ograniczonych.

5% Poż. Konwersyjna początkowo utrzymana, w końcu zaś osłabła.

5% Konwersyjną Poż. Kolejową zawierano dopiero w końcu okresu drobną ilość tranzakcyj po kursie niższym od poprzedniego.

Na rynku pożyczek dolarowych obroty były wprawdzie liczne, lecz kursy podlegały dość częstym fluktuacjom.

6% Poż. Dolarowa obniżyła się o cztery punkty.

Dla 7% Poż. Stabilizacyjnej panowała tendencja słaba, a nawet chwilami bardzo słaba. Pomimo odzyskania części straty, różnica na niekorzyść tej pożyczki wyniosła jeden punkt.

Listy zast. Państwowego Banku Rolnego oraz listy zast. i obligacje Banku Gosp. Krajowego wszelkich oprocentowań utrzymały się nadal na niezmienionym poziomie.

Na rynku prywatnych papierów lokacyjnych przeważał również nastrój słaby.

4½% listy zast. Ziemskie przy codziennych obrotach i wciąż zmieniającej się tendencji straciły na kursie 0,12½.

Listy zast. m. Warszawy z 1933 r. były w bardzo żywych obrotach i pomimo to z kursu 54.25 spadły do 52.75, przeszło zaś trzy punkty straciły 5% dawne. Zaobserwować można było fakt, że podczas największej zniżki obroty były dość pokaźne. Dowodzi to, iż nabywcami były przeważnie osoby, poszukujące dogodnej lokaty, gdyż skorzystały z chwilowej zniżki kursowej.

Z listów zast. prowincjonalnych największą ilość tranzakcyj zawarto 5% list. zast. m. Łodzi z 1933 r. Sporadyczne tranzakcje zawierano 5% list. zast. z 1933 r. miast: Kalisza, Piotrkowa, Radomia i Siedlec. Kursy wszystkich powyższych list. zast. w większym lub mniejszym stopniu się obniżyły.

Listy zast. funtowe Tow. Kred. Przemysłu Polskiego, gwarantowane przez Skarb Państwa tak 7%, jak 8%, zwłaszcza te ostatnie, bywały często poszukiwane i dążyły w kierunku zwyżkowym.

Z obligacyj komunalnych zapłacono za 5% oblig. Polskiego Banku Komunalnego IV emisji po 81.

Z obligacyj m. st. Warszawy obracano 6% oraz 5½% po kursach więcej lub mniej obniżonych.

Na rynku akcyjnym nastrój mocniejszy był aż nadto widoczny.

Na plan pierwszy wysunęły się akcje Banku Polskiego, zakupywane przeważnie w celach lokacyjnych. W końcu okresu po kursach stale się podnoszących nabywano je w większych partjach.

Za partję akcyj Elektr. Dąbrowskiej zapłacono po 13. Za akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru oraz „Ciechanów" płacono ceny wyższe.

Akcje Warszaw. Tow. Kopalń Węgla oraz Haberbusch wykazały pewne zyski kursowe.

Wreszcie akcje metalurgiczne, a mianowicie: Lilpop, Norblin, Ostrowiec i Starachowice podążyły za ogólnym mocnym nastrojem.

Od dnia 21 b. m. akcje Tow. „Elektryczność" notowane są bez kuponu za 1934/35 r. w wysokości 3%.

Kursy nieurzędowe z końca okresu.

8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 91.50 — 91⅝, 7% Poż. Śląska 69.25, 7% Poż. m. st. Warszawy 67.25 — 67.50. 5% Renta Ziemska 58, 3% Renta Ziemska w odcinkach po zł. 5000 — 67 w żądaniu, po zł. 1000 — 67.75 w żądaniu, po zł. 500 — 70 w żądaniu, po zł. 100 — 72. 4½% list. zast. Ziemskie V serji 42—42.50. Kurs orjentacyjny 4½% list. zast. Wileńskiego B-ku Ziem. 42.50.

RUCH KURSÓW.

Dewizy: Amsterdam 360.20—360.75 — 360.70, Berlin 213.70—213.25, Bruksela 89.40—89.45, Kopenhaga 116.75 — 116.55 — 116.70, Londyn 26.08—26.14 — 26.11, Madryt 72.60, Medjolan 43.32 — 43.35 — 43.25, Nowy Jork 5.31½ — 5.31⅛ — 5.31¼, Kabel 5.31¾ — 5.31¼ — 5.31⅜, Oslo 131.15 — 131.05 — 131.15, Paryż 35.01½ — 35.—, Praga 21.99 —21.97, Sztokholm 134.85 — 134.55 — 134.75, Zurich 173.05 — 172.60 — 172.70.

Papiery państwowe: 3% Prem. Poż. Budowlana 41 — 40.50 — 40.75, Dolarówka 52.75 —52.50 — 53, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 111.25 — 109.75 (serje 117), 5% Poż. Konwersyjna 67.50—68 — 67, 5% Konwers. Poż. Kolejowa 56, 6% Poż. Dolarowa 78.75 — 79 — 76, 7% Poż. Stabilizacyjna 62.50 — 59.75 — 61 (odcinki po dol. 500 — 61.25—63.25 — 62).

Listy zast. Państwowego Banku Rolnego: 7% — 83.25, 8% — 94, Listy zast. i obligacje komunalne Banku Gospod. Krajowego: 5½% — 81, 7% — 83.25, 8% — 94 oraz obligacje budowlane — 93.

Prywatne papiery lokacyjne: Listy zast. funtowe Tow. Kred. Przemysłu Polskiego: 7% — 79 — 80, 8% 90.75 — 91.25 — 91. 4½% listy zast. Ziemskie 43.25 — 41.25 — 42.38. Listy zast. m. Warszawy: 5% 61 — 61.25 — 60, 5% z 1933 r. — 54 — 51.50 — 52.75. 5% listy zast. z 1933 r. miast: Kalisza — 40.25, Łodzi 48.50 — 43.50 — 47.50, Piotrkowa — 45, Radomia — 36, Siedlec — 34.25. Obligacje m. st. Warszawy: 6% VI poż. 60.50 — 61 — 57.50, 6% VIII i IX poż. 60—59.50, 5½% VII poż. 58. 5% obligacje Pols. B-ku Komunalnego IV em. 81.

Akcje: Bank Polski 91—96—95.50, Elektr. Dąbrowska 13, Cukrownia „Ciechanów" 43.50, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 36.50 — 36.75, Warszawskie Towarzystwo Kop. Węgla 13.25 — 14.75 — 14.25, Lilpop 8.55 — 8.95 — 8.75, Norblin 40 — 41.50, Ostrowiec 17 — 20 — 19.50, Starachowice 33.50 — 32.75 — 34, Haberbusch 33.50.

Rynek prywatny. Banknoty: amerykańskie (Stan. Zjedn.) 5.36½ — 5.31 — 5.32, angielskie 26.08 — 26.17 — 26.10, austrjackie 99 — 98, czechosłowackie 20.85 — 21 — 20.94, francuskie 35 — 35.03 — 35.01, gdańskie 97 — 98, jugosłowiańskie 11.45 — 11.35, łotewskie 129 — 126 — 126¼, niemieckie 142.50 — 134 — 136.50, rumuńskie 2.80 — 2.75, sowieckie 160 — 175 — 165, szwajcarskie 173 — 172.65, węgierskie 101.50 — 98, włoskie 35.75 — 32½ — 34.

Monety: rubel złoty 4.81 — 4.76 — 4.76¾, rubel srebrny 1.84 — 1.86, dolar złoty 9.07 — 8.98 — 9.01½.

W dniu 2 listopada Giełda Warszawska nie będzie czynna.

ZAMIEJSCOWE.
(17.X — 28.X).

Łódź.

Banknoty dolarowe 5.35 — 5.32. 3% Prem. Poż. Budowlana 41.25 — 41.15, Dolarówka 53, 7% Poż. Stabilizacyjna 62.50.

Kraków.

3% Prem. Poż. Budowlana 41.25 — 41.50 — 40.25, Dolarówka 52.60 — 52.95 — 52.25, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 110.50 — 111.50, 4% skonw. obligacje kolejowe b. Banku Krajowego 47. Akcje Banku Polskiego 91.

Poznań.

Dolarówka 52.50 — 52 — 52.50, 5% Poż. Konwersyjna 66.50. Listy zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4½ Dolar. serji K. z 1933 r. 39 — 35.50 — 36, 4½% złote w złocie przestempl. 41 — 40, 4½% złotowe serji K. z 1933 r. 39.75 — 39.50, 4% konwert. ostempl. 36.50—37.

Zastrzeżone papiery

URZĄD DŁUGÓW PAŃSTWA zawiadamia, że Sąd Okręgowy Wydz. V w Warszawie **wzbronił wszelkich wypłat oraz dokonywania jakichkolwiek tranzakcyj, następującemi obligacjami 5% Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z 1924 r.**

1) Postanowieniem z dnia 4-go maja 1935 r. N. V. Co. 421/35 obligacjami: Nr. 2867656 nominalnej wartości **10 zł.**, Nr. Nr.: 3238780, 3238781 nominalnej wartości **po zł. 50, każda**, Nr.Nr.: 4183693, 4183694, 4183697, 4183698 nominalnej wartości każda **po zł. 500**, oraz świadectwami ułamkowemi tejże pożyczki Nr. Nr.: 325074, 325075 nominalnej wartości **po zł. 3.**— każde.

2) Postanowieniem z dnia 20—23 sierpnia 1935 r. N. V. Co. 541/35 obligacjami: Nr. 2977730 nominalnej wartości **zł. 10**, Nr. 4069996 nominalnej wartości **zł. 500**, oraz świadectwami ułamkowemi tejże pożyczki Nr. Nr.: 284145—284146—284147 nominalnej wartości **po zł. 1 każde.**

3) Postanowieniem z dnia 1.V. 1935 r. N. V. Co. 161/35 obligacjami Nr.Nr.: 4056379, 4056381 do 4056383 włącznie **po 2.000 zł. każda.**

Ponadto Sąd **unieważnił** następujące obligacje tejże pożyczki:

1) Postanowieniem z dnia 23—30 lipca 1935 r. N. V. Z. 4141/32 obligację Nr. 4315697 nominalnej wartości **zł. 2.000.**

2) Postanowieniem z dnia 23—30 lipca 1935 r. N. V. Z. 5902/32 obligacje: Nr. Nr.: 1303092 do 1303100 włącznie, 3654901, 3654902, 3654903, 1292693 do 1292700 włącznie nominalnej wartości **po zł. 10 każda**, Nr.Nr.: 3484166 do 3484169, nominalnej wartości **po zł. 100 każda**, Nr.Nr. 4116549 do 4116553 włącznie nominalnej wartości **po zł. 500 każda**, oraz świadectwa ułamkowe tejże pożyczki Nr. Nr.: 47876, 370104, 370105 i 370106 nominalnej wartości **po zł. 3 każde.**

3) Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 1935 r. N. V. Co. 16/33 obligacje: Nr. Nr.: 2901666, 2927161, 2927162, 1044344 nominalnej wartości **po zł. 10 każda**, Nr. Nr.: 3437831, 3437833, 415502, 415503, 415410, 415519 nominalnej wartości **po zł. 50.**— każda, Nr. 3505961 nominalnej wartości **zł. 100**, Nr.Nr.: 4321105, 4320540 nominalnej wartości **po zł. 500 każda** i Nr. 4061937 nominalnej wartości **zł. 1.000**, oraz świadectwa ułamkowe tejże pożyczki Nr. 83698 nominalnej wartości **zł. 1**, Nr. 417167 nom. wartości **zł. 3** i Nr. Nr.: 43244, 174459 nominalnej wartości **po zł. 5 każda.**

Jednocześnie Urząd zawiadamia, że Sąd Okręgowy, Wydz. V w miejscu **uchylił zakaz dokonywania wypłat i tranzakcyj** następującemi obligacjami:

1) Postanowieniem z dnia 13 czerwca 1935 roku, N. V. Co. 1049/33 obligacjami **6% Pożyczki Dolarowej w złocie z 1920 r.** N. A. 384386 nominalnej wartości **50 dolarów** Stanów Zjednoczonych oraz N. B. 230248 nominalnej wartości **100 dolarów Stanów Zjednoczonych.**

2) Postanowieniem z dnia 23 maja 1935 r. N. V. Co. 534/33 obligacją **7% Pożyczki Stabilizacyjnej z 1927 r.** Nr. 946 nominalnej wartości **500 dolarów** Stanów Zjednoczonych.

ZASTRZEŻENIE URZĘDU ŚLEDCZEGO.

Urząd Śledczy **ostrzega** przed nabyciem:

3% Prem. Poż. Inwestycyjnej I em.

Ser. 2209 Nr. 16 Ser. 17463 Nr. 25.

3% Prem. Poż. Inwestycyjnej II em.

Na zł. 100. Ser. 2208 Nr. 12.

4% Prem. Poż. Dolarowej

Nr.Nr. 851023 — 24 916146—148 916150.

6% Poż. Narodowej

Na zł. 1000. Nr. 3392078.

Po zł. 50. Nr. 1477566 oraz wystawionej na nazwisko Zygmunta Świeżawskiego (numeru brak).

5% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie z 1933 r.

Po zł. 1000. Nr.Nr. 203963 211823 213429 219940 — 41 220099 221880 — 81.

5% L. Z. Konwers. Tow. Kred. m. Warszawy.

Po zł. 1.000. Nr. 210409 — 10.

Akcyj Banku Polskiego.

Na zł. 100. Nr. 371723 851023 —24.

Urząd Śledczy **odwołuje** zastrzeżenia, dotyczące:

3% Prem. Poż. Budowlanej

Nr.Nr. 15328 183076 183078 185735 188107 245498 — 99 353020.

7% Poż. Stabilizacyjnej.

Na dol. 100. Nr. 21480.

Urząd Śledczy **prostuje zastrzeżenie**, zamieszczone w N-rze 42—43 „Gaz. Giełd." w tym sensie, że ostrzeżenie dotyczyło:

5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy, **dawniej 8%.**

(Urząd Śledczy K.D. V 192/35, Kd. VII — 211/35 K. 2—579/35, Kd. VII — 214/35, K. 2 — 554/35 z dn. 17, 19, 21, 22 i 23.X 1935 r.).

ZASTRZEŻENIA SĄDOWE.

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie **wzbronił** wypłat oraz dokonywania tranzakcyj:

5% Państw. Poż. Konwers. z 1924 r.

Po zł. 1000. Nr.Nr. 4175622 4249779 — 80 4249783.

Po zł. 500. Nr.Nr. 4181632 4183693—94 4183697—98.

Po zł. 100. Nr.Nr. 4258535—36.

Po zł. 50. Nr.Nr. 3238780—81.

Po zł. 10. Nr.Nr. 2867656 3641773 — 74.

św. ułamk. **po zł. 3** Nr.Nr. 325074—75.

św. ułamk. **na zł. 1** Nr. 553862.

4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie.

Po zł. 880. Nr.Nr. 49273 353768.

Po zł. 440. Nr.Nr. 71036 88320 88991 98014 209870 216726 217769 218346 219623 221499.

Na zł. 220. Nr.Nr. 190959.

Po zł. 88. Nr.Nr. 147702 250236 259258.

7% L. Z. Tow. Kred. Ziemsk. w Warszawie.

Na dol. 500. Nr. 5688.

Unieważnienie.

Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Siedlcach **unieważnił L. Z. m. Siedlec.**

Po rub. 1000. Nr.Nr. 10007 10018 — 21.

Na rub. 500. Nr.Nr. 20001.

Po rub. 250. Nr.Nr. 30132 30135 30429 30460.

Po rub. 100. Nr.Nr. 40008 40017 40022 — 23 40273 40369 40495.

(Monit. Pol. Nr. 237, 241, 247 i 248 z dn. 15, 19, 26 i 28.X 1935 r.).

TERMINARZ AKCJONARJUSZA

ZEBRANIA

5 listopada.

Tow. Kopalń Węgla „Flora", Sp. Akc. — nadzwyczajne — o godz. 18-ej w lokalu Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimskie 28.

Sp. Akc. „Pelikan" — o godz. 17-ej w lokalu firmy Krzysztof Brun i Syn, Sp. Akc. w Warszawie, ul. Bielańska 2.

6 listopada.

Cukrownia Kruszwica, Sp. Akc. —o godz. 15.30 w pokoju Dyrekcji w Kruszwicy.

Zakłady Włókiennicze Karol Hoffrichter, Sp. Akc. w Łodzi — nadzwyczajne — o godz. 11-ej w lokalu Zarządu w Łodzi, ul. Piotrkowska 204.

Galicyjskie Tow. Naftowe „Galicja", Sp. Akc. — o godz. 12-ej — w lokalu filji Towarzystwa we Lwowie, ul. Kościuszki 8.

7 listopada.

Wyroby Wełniane i Gumowe „F. W. Schweikerta", Sp. Akc.— nadzwyczajne — o godz. 16-ej, w lokalu Zarządu w Łodzi ul. Piotrkowska 147.

Fabryka Cukru i Rafinerji „Łubna i Szreniawa", Sp. Akc. — o godz. 15-ej w Krakowie, w Grand-Hotelu, ul. Sławkowska 8.

11 listopada.

Tow. Górniczo - Przemysłowe „Będzin - Olkusz", Sp. Akc. — o godz. 17.30 w biurze Tow. Akc. Zakł. Hutn. „Huta Bankowa" w Warszawie, ul. Bronisława Pierackiego 11.

Francusko-Polskie Tow. Górnicze, Sp. Akc. — o godz. 17-ej w biurze Tow. Akc. Zakł. Hutn. „Huta Bankowa" w Warszawie, ul. Bronisława Pierackiego 11.

Gwarectwo „Hrabia Renard" — o godz. 16-ej w biurze Tow. Akc. Zakł. Hutn. „Huta Bankowa" w Warszawie, ul. Bronisława Pierackiego 11.

12 listopada.

Tow. Ubezpieczeń na życie „Vita i Krakowskie", Sp. Akc. — o godz. 11-ej w lokalu Towarzystwa w Warszawie, Jasna 6.

16 listopada.

Cukrownia i Rafinerja „Gosławice", Sp. Akc. — o godz. 18-ej w Warszawie, ul. Trębacka 15.

Małopolskie Tow. Cukrownicze „Przeworsk", Sp. Akc. — o godz. 13-ej w sali posiedzeń cukrowni w Przeworsku.

19 listopada.

Angielsko-Polski Przemysł Gumowy „Gentleman", Sp. Akc. — o godz. 18-ej, w lokalu Zarządu w Łodzi, ul. Gdańska 89.

20 listopada.

Warszawskie Tow. Fabryk Cukru, Sp. Akc. — o godz. 15-ej w biurze Zarządu w Warszawie, Krakowskie Przedm. 7.

23 listopada.

Sp. Akc. Fabryki Sukna A. G. Borst w Zgierzu — o godz. 17-ej w lokalu Zarządu w Zgierzu, ul. Marsz. Focha 6.

WAŻNE

dla posiadaczy papierów wartościowych!

Redakcja Gazety Giełdowej i Losowań podaje do wiadomości osób i instytucyj zainteresowanych, że przystąpiła do druku wykazu **zastrzeżonych przez władze sądowe i administracyjne** polskich papierów procentowych państwowych, samorządowych, oraz instytucyj kredytu długoterminowego.

Na życzenie Zarządów niektórych spółek akcyjnych, aby nie pominąć akcyj, postanowiliśmy rozszerzyć rozmiary Wykazu, zamieszczając **dodatkowo wykaz zastrzeżonych akcyj** spółek akcyjnych, notowanych na giełdach krajowych

LOSOWANIA

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

W dniu 24 października 1935 roku wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr. Nr.:

158 16278 20369 22512 28151 28172 32794

we wszystkich 10-ciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Losowanie książeczek P.K.O. na premjowane wkłady

Dnia 25 października 1935 r. odbyło się w Centrali P. K. O. w Warszawie 27-me z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe Serji II-giej.

Po zł. 1000,— otrzymają właściciele następujących książeczek:

50351 50942 51519 52611 53679
53720 54251 54462 55042 55289
55922 56639 56719 56756 57333
57474 57841 58350 58355 58979
59378 59755 60190 60390 61065
61083 61821 61868 62025 62651
63157 63638 63854 64342 65058
66226 66367 67004 67245 67641
68240 68565 68657 70302 70327
73091 73137 74453 75379 76308
76964 78088 80223 80675 80837
81823 84727 86239 88080 88142
88239 89093 89230 89485 91330
91986 92356 92698 93799 94293
94659 96134 98235 98343 99632
99724 100480 100488 101123
101333 102136 102826 103597
103928 104334 105256 107748
108427 108621 109280 112576
112649 112673 113361 114001
114173 114700 114762 116651
116759 116905 117582 118325
118511 118549 118622.

Wylosowana dawniej a niepodjęta książeczka premjowana Serji II-ej Nr. 69.744.

Dnia 30 października 1935 r. odbyło się w P. K. O. drugie publiczne premjowanie książeczek na wkłady oszczędnościowe premjowane **Serji III-ej**.

W premjowaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za ubiegły kwartał w terminie do dnia 2 października 1935 r.

Premje po zł. 1000 padły na Nr. Nr. 181939 185840.

Premje po zł. 500 padły na Nr.Nr. 151420 160473 165573 174963 175753 178144 181329 181427 181787 185391 186744 196109.

Premje po zł. 250 padły na Nr.Nr. 152916 153478 153931
154415 154580 155405 160852
161830 165141 165155 165287
167656 167814 167926 169486
169868 170101 170416 170541
172332 176798 177765 180889
181341 181401 181546 182789
183430 186387 188686 189033
190834 193855 197108.

Premje po zł. 100 padły na Nr. Nr.: 150435 151224 151406
151574 151606 151630 151734
152031 152098 154284 155221
155245 155675 155809 155823
156607 156687 157101 157628
157764 158864 158882 159281
159710 160802 160883 160901
161971 162005 162094 162152
162374 162442 162644 163555
163624 162717 163774 163902
164643 164975 165235 165258
165310 165877 166432 167148
168365 169208 169244 169952
170308 171689 172039 172154
172615 172910 173405 173545
174466 175135 175558 175613
175725 176159 177173 177193
177350 177416 177549 178021
178838 179367 180298 180772
181313 181779 182922 183042
183129 184612 184705 185943
186320 186493 187580 187606
188611 189134 189889 190682
191414 192011 192233 192485
192568 192625 192664 192799
193145 193455 194472 194710
195376 196193 197141 197443
198485 198890 199354 199412.

Ogółem padło 159 premij na łączną kwotę zł. 27.600.

Zainteresowani wkładcy zostaną o powyższem powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premjow. Serji III jest stały wzrost liczby premij w miarę wzrastania wkładów na książeczce, przyczem po otrzymaniu premij książeczki nie tracą swej ważności, lecz nadal biorą udział w następnych premjowaniach pod warunkiem regularnego opłacania dalszych wkładek.

Piotrkowskie Tow. Kred. Miejskie

Losowanie z dnia 30 września 1935 r.

Po zł. 1000 — Nr. Nr.: 59 253 485 787 833 886 975 1084 1246 1286.

Po zł. 250 — Nr. Nr.: 1507 1631 1776 1837 1931 2068 2086 2116 2229 2311 2448 2478 2739 2868 2877 3255 3335 3336 3354 3380 3403 3440 3526 3527 3532 3572 3720 3816 3849 3875 3997 4017 4136 4161 4265 4392 4405 4505 4561 4570 4625 4848 4864 4980 5059 5076 5179 5192 5217 5271 5325 5345 5453 5639 5652 5867 5918 5934 5950 5960 6127 6172 6250 6321.

Po zł. 100 — Nr. Nr.: 7514 7546 7601 7629 7669 7831 7832 7910 7944 8003 8338 8402 8447 8591 8699 8828 8865 8867 8945 9054 9255 9610 9705 9769 9902 9921.

Ułamk. świad. — Nr. Nr.: 236 zł. 38, 262 zł. 11, 279 zł. 4, 451 zł. 88, 481 zł. 18, 842 zł. 15, 950 zł. 7, 983 zł. 40, 1048 zł. 77, 1072 zł. 9, 1235 zł. 10.

Wypłata od dn. 2 stycznia 1936 r.

RESTANTY:

Po zł. 1000 — Nr. Nr.: 55 110 258 263 280 357 377 378 477 494 1154 1282 1448 1457 1473.

Po zł. 250 — Nr. Nr.: 1651 1710 1728 2117 2453 2523 2567 2633 2638 2639 2648 2657 2681 2716 2720 2724 2985 3009 3247 3290 3292 3447 3787 3823 4266 4271 4274 4293 4358 4481 4900 5244 5247 5249 5673 5680 5684 5719 5735 5738 5807 5834 5860 5868 5884 5902 6001.

Po zł. 100 — Nr. Nr.: 7505 7680 7726 7853 7911 7946 7970 8039 8277 8357 8358 8368 8406 8434 8541 8554 8760 8811 8940 9041 9105 9168 9241 9258 9432 9565 9716 9874.

Ułamk. świad. — Nr. Nr.: 1 zł. 4, 7 zł. 88, 29 zł. 48, 84 zł. 17, 126 zł. 35, 141 zł. 34, 142 zł. 23, 157 zł. 21, 183 zł. 26, 184 zł. 40, 188 zł. 17, 274 zł. 77, 318 zł. 14, 324 zł. 31, 363 zł. 6, 381 zł. 13, 399 zł. 88, 414 zł. 35, 427 zł. 58, 429 zł. 4, 430 zł. 4, 438 zł. 35, 448 zł. 15, 463 zł. 88, 474 zł. 4, 477 zł. 11, 492 zł. 13, 504 zł. 22, 564 zł. 84, 573 zł. 31, 601 zł. 4, 622 zł. 14, 646 zł. 26, 700 zł. 4, 707 zł. 9, 772 zł. 77, 809 zł. 9, 865 zł. 31, 881 zł. 19, 893 zł. 10, 902 zł. 32, 1004 zł. 40, 1010 zł. 19, 1016 zł. 10, 1018 zł. 10, 1100 zł. 45, 1115 zł. 50, 1139 zł. 20.

5%-WE LISTY ZASTAWNE ZŁOTOWE Z ROKU 1925

Lubelskiego T-wa Kredytowego Miejskiego

wylosowane w dniu 30 sierpnia 1935 r.

po Zł. **500.**— Nr. Nr.	100188, 100245, 100617, 100622, 100675, 101103, 101255, 101583, 101659, 101749, 101805, 101898, 101927, 102036, 102177, 102260.
„ „ **200.**— „ „	110764, 110982, 111295, 111979, 111988, 112008, 112021, 112042, 112053, 112162, 112170, 112182, 112190, 112277, 112304, 112355, 112381.
„ „ **100.**— „ „	120048, 120133, 120136, 120172, 120199, 120277, 120280, 120352, 120431, 120467, 120500, 120551, 120604, 120678, 120698, 120720, 120776, 120782, 120815, 120820, 120854.
„ „ **50.**— „ „	130087, 130094, 130142, 130287, 130295, 130304, 130328, 130331, 130400, 130407, 130412, 130441, 130442, 130465, 130468, 130523, 130653, 130702, 130727, 130759, 130762, 130826, 130834, 130883, 130889, 130909, 130927, 130930, 130931, 130953, 130977, 130999, 131022, 131027, 131099, 131107, 131131, 131136, 131191.
„ „ **20.**— „ „	140215, 140220, 140251, 140343, 140448, 140488, 140490, 140511, 140514, 140520, 140544, 140589, 140669, 140803, 140815, 140817, 140945, 140976.
„ „ **10.**— „ „	150243, 150438, 150533.

Wypłata za listy powyższe odbywać się będzie w kasie Dyrekcji Towarzystwa, począwszy od dnia 2 stycznia 1936 roku.

Listy przedstawione być winny z kuponami dalszemi, poczynając od płatnych w dniu 1 lipca 1936 roku.

OD REDAKCJI

Uprzejmie prosimy Dyrekcje Spółek Akcyjnych i Towarzystw Kredytowych o nadsyłanie do Redakcji sprawozdań i bilansów wraz z uchwałami zebrań ogólnych, tabel losowań i wszelkich innych danych, mogących służyć, jako materjał informacyjny.

LOSOWANIA

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

zawiadamia, że w myśl § 16 statutu przeprowadzono w dniu 23 października 1935 r. losowanie:

8% Listów Zastawnych

7% Listów Zastawnych Emisji II — VII i II P. Z./1,

8% Obligacyj Budowlanych Emisji I — III wraz ze skonwertowanemi na 5½% na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 950) **Odcinkami powyższych Emisyj** (z wyjątkiem **Emisji II. P. Z./1)**

oraz

4½% i 4% Listów Zastawnych b. Banku Krajowego, przejętych i skonwertowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wylosowano:

8% i 5½% Listy Zastawne w złotych w złocie dawnego parytetu (XXI Losowanie).

Odcinki A po zł. 50,— w zł. Nr. Nr.: 1165 1348 1784 2275 3480 3711 4224 4380.

Odcinki B po zł. 100,— w zł. Nr.Nr.: 325 443 1303 2671 3434 3528 3773 6583 7706 8007 8043 9244 9270 9314 9999.

Odcinki C po zł. 500,— w zł. Nr.Nr.: 111 205 1081 1312.

Odcinki D po zł. 1.000,— w zł. Nr.Nr.: 949 1578 2272 2466 2605 3335 4971 5038 5211 6042 6779 6831.

Odcinki E po zł. 5.000,— w zł. Nr.Nr.: 60 2263 4614 4966.

(Dokończenie w nast. N-rze).

Prem. Pożyczka Serbska (Tabaczna)

LOSOWANIE

Z dnia 14 września 1935 r.

AMORTYZACJA:

Serje: 2 27 311 630 659 869 965 1034 1064 1133 1197 1249 1434 1466 1518 1971 2136 2304 2361 2510 2595 2761 2965 2996 3105 3108 3301 3657 3841 4022 4218 4220 4281 4576 5157 5189 5190 5395 5461 5516 5587 5643 5898 5958 5980 6071 6297 6355 6395 6501 6708 7071 7230 7367 7460 7493 7529 7547 8040 8161 8249 8745 8838 9002 9375 9386 9403 9555 9718 9772.

Za zamortyzowane sztuki wypłaca się po din. 18.

WYGRANE:

Na din. 75.000 — Ser. **5813** Nr. 31.

Na din. 2.000 — 2135 27.

Po din. 500 — 6341 70 **8703** 35

Po din. 100 — 814 81 **1873** 17 **5488** 49 **6118** 75 **6511** 64 **6978** 86 **7246** 68 **7319** 76 **7614** 14 **8127** 50

Po din. 50 — 837 70 **1205** 56 **1487** 15 **1609** 56 **3044** 11 **4292** 52 **4390** 23 **4410** 86 **4826** 69 **5558** 94 **5944** 11 **5972** 4 **6081** 90 **6385** 53 **7094** 22 **7628** 79 **8407** 38 **8926** 14 **9253** 81 **9345** 71.

Wypłata od dnia 14 października 1935 r.

Sankcje gospodarcze przeciwko Włochom

Związek Banków w Polsce rozesłał w dniu wczorajszym do wszystkich instytucyj bankowych w Polsce okólnik treści następującej:

Ministerstwo Skarbu przesłało do Związku Banków w Polsce przy piśmie z dnia 26 października 1935 r., Nr. D. II. 21974/3/35 z zaleceniem natychmiastowego zastosowania, tekst sankcyj w stosunku do Włoch **w zakresie operacyj finansowych,** uchwalonych przez Komitet Koordynacyjny Ligi Narodów na posiedzeniu dnia 14 października 1935 r.

Sankcje te, jeżeli chodzi o stosowanie ich przez prywatne instytucje finansowe, czynią **niedopuszczalnemi** operacje, mające na celu udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, przeznaczonych bądź bezpośrednio, bądź pośrednio dla włoskich instytucyj publicznych oraz osób fizycznych i prawnych, mających siedzibę we Włoszech, zawieranie odpowiednich umów pożyczkowych z niemi, przyjmowanie udziału w kapitałach tych instytucyj i przedsiębiorstw przez subskrypcję akcyj, jak również przyjmowanie udziału w emisjach pożyczek, wypuszczanych przez nie.

W związku z powyższem Związek Banków w Polsce zawiadamia, że z dniem otrzymania niniejszego pisma wszystkie instytucje bankowe w Polsce winny ściśle stosować uchwalone sankcje.

Przy niniejszem załącza się odpis tekstu francuskiego powyższych sankcyj.

Międzyministerjalna Komisja współpracy z samorządem gospodarczym

W związku z wiadomościami w sprawie powołania Międzyministerjalnej Komisji współpracy z samorządem gospodarczym, która w najbliższym czasie objedzie najważniejsze ośrodki gospodarcze kraju dla zbadania na miejscu aktualnych bolączek życia gospodarczego, dowiadujemy się, że Komisji towarzyszyć będą przedstawiciele związków samorządu gospodarczego, przyczem z ramienia Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w objeździe weźmie udział p. Bolesław Rutkowski, kierownik wydziału w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Z działalności Związku Bankierów w Polsce

Zarząd Związku Bankierów w Polsce złożył memorjał do Ministerstwa Skarbu oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w kwestji zreformowania opłat za świadectwa przemysłowe.

Również tenże Zarząd złożył do Rady Giełdy Pieniężnej w Warszawie wniosek, dotyczący ustanowienia specjalnych przepisów, zabezpieczających kontrahentów przed możliwością nabycia sfałszowanych lub przerobionych papierów wartościowych.

WEKSLE PROTESTOWANE.

Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, liczba weksli zaprotestowanych (w tysiącach sztuk) przedstawiała się następująco: we wrześniu 114,3; w sierpniu r. b. 118,7; we wrześniu r. ub. 118,6. Należy podkreślić, że równocześnie zanotowano spadek sumy weksli zaprotestowanych (w miljonach zł.): z 17,4 w sierpniu do 16,3 we wrześniu, wobec 19,8 we wrześniu r. ub.

Rokowania handlowe z Rumunją

Z kół, zbliżonych do samorządu gospodarczego, dowiadujemy się, że Biuro Traktatowe przy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych rozpoczęło opracowywanie materjałów negocjacyjnych dla rokowań handlowych z Rumunją, które mają się w najbliższym czasie rozpocząć.

REDAKCJA: ulica Śniadeckich 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od g. 5—6. **ADMINISTRACJA:** w D/B Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 — Konto P. K. O. Nr. 27111. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji: Rocznie zł. 20.— Półrocznie zł. 10.— Kwartalnie zł. 5— Miesięcznie zł. 1.80. Zagranicą rocznie zł. 24.— Numer pojedyńczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** 1 strona zł. 800.—; ½ strony zł. 450.—; ¼ strony zł. 250.—; ⅛ strony zł. 150.—; 1/16 strony zł. 100. Drobne ogłoszenia: po zł. 1 za wiersz milim. lub jego miejsce.

Redaktor: Maksymiljan Polikier. Zakł. Graf E. i Dr. K. Koziańskich. Wydawca: Helena Polikierowa.